

Belföldi hírek

bb.1. borbándi jános beszéde

i /pr/fé la

1975.október 22.

a szerkesztőség rendelkezésére bocsátjuk borbándi jánosnak, a minisztertanács elnökhelyettesének megnyitóbeszédét, amely szerdán hangzik el a parlamentben, a tanácsok 25.évfordulóját köszöntő ünnepségen. embargós, csak jelzésre használható fel!

x x x

borbándi jános előljáróban tolmácsolta a párt központi bizottsága, az elnöki tanács és a kormány nagyrabecsülését és elismerését hazánk minden tanácstestületének, a tanácstagoknak, a hivatali dolgozóknak és aktivistáknak, s külön azoknak, akik a lakosság bizalmából immár negyedszázada végzik munkájukat a tanácsoknál. beszédét így folytatta:

- az idei esztendő rendkívül mozgalmas nagy jelentőségű belpolitikai eseményekben és történelmi jubileumokban. e gazdag események sorában méltán ott van a helye a mai évfordulónak is. a negyedszázados évfordulót egész társadalmunk fontos eseményévé avatja az a tény, hogy a tanácsok a munkáshatalom államszervezetének eredményesen dolgozó alapintézményei, szocialista hazánk fontos állami és társadalmi funkciót betöltő, tekintélyes szervei. tevékenységük elválaszthatatlan szocialista országépítő munkánktól, népköztársaságunk és dolgozó népünk fejlődésétől.

/folyt.köv./

bb.1. / borbándi jános ... 1.folyt/fé

- hazánkban a tanácsok megalakulása a magyar munkásosztály szocialista államépítő munkájának történelmi jelentőségű eseménye. egyik kezdeti lépése s egyben nagy vívmánya volt. jelentősége abban van, hogy végleg azok kerültek a helyi képviselői szervekbe, a közigazgatásba, akiket a korábbi kizsákmányoló rendszer teljesen kirekesztett a hatalom minden területéről, akiket megfosztott alapvető emberi és állampolgári jogaiktól. a tanácsok megalakulásának előfeltételét a szovjetuniónak a fasizmus felett aratott világtörténelmi jelentőségű győzelme teremtette meg, melynek eredményeként hazánk is felszabadult s népünk - a párt vezetésével - elindulhatott a demokratikus fejlődés, majd a szocializmus építésének útján. történelmi nyereségünk és előnyünk volt, hogy merithettünk a nagy októberi szocialista forradalommal létrejött szovjetek nemzetközileg is rendkívül fontos és hasznos tapasztalataiból. merithettünk továbbá a dicső emlékű magyar tanácsköztársaság államépítő kezdeményezéséből s e kezdeményezések tapasztalataiból és tanulságaiból.

- az eltelt negyedszázadban tanácsaink jelentős szerepet tölthettek be a szocializmus építésében. a párt- és az állami politika helyi végrehajtásával részesei és formálói voltak társadalmi életünknek és elért eredményeinknek. helytálltak az ellenforradalmi támadás nehéz időszakában, segítők voltak a népi hatalom megszilárdításának s ezt követően a mezőgazdaság szocialista átalakításának. területükön fáradszaktalanul irányították és irányítják a gazdasági munkát, fejlesztik a művelődésügyet, az egészségügyi, szociálpolitikai és kereskedelmi ellátást. munkájukkal gazdagabbá, kulturáltabbá, szebbé teszik városainkat és falvainkat. e sokrétű munkában tanácsaink az állampolgárok százezrei és millió számára váltak az állami tevékenység fórumává, a közélet, a közösségi szemlélet és magatartás iskolájává. az államélet és a szocialista demokrácia fejlesztésének átfogó programjában pártunk és kormányunk mindenkor megkülönböztetett figyelmet fordított a tanácsok tevékenységére. az új tanács törvény keretei között ma már a korábbinál öntevékenyebben dolgozhatnak, és eredményesebben vehetnek részt az állami feladatok helyi végrehajtásában.

- pártunk xi.kongresszusa joggal hangsúlyozhatta, hogy erősödött a tanácsok népképviselői, önkormányzati és államigazgatási jellege, mindinkább területük felelős gazdáivá válnak és hatékonyan vesznek részt az össztársadalmi feladatok megvalósításában.
/folyt.köv./

-2-

bb.1. / borbándi jános ... 2.folyt/fé

- egy társadalmi rendszer demokratizmusát elsősorban nem a formális szervezeti keretek határozzák meg, hanem az, hogy ki a hatalom birtokosa s a hatalom kinek biztosít jogot és valóságos lehetőséget, hogy beleszóljon az állami, a társadalmi ügyekbe. hazánkban, amint a tanácsok fejlődése is bizonyítja, a legmagasabb rendű demokratizmust, a szocialista demokráciát hoztuk létre és fejlesztjük. a fejlesztést szüntelen folyamatnak tartjuk, hiszen a xi.pártkongresszus határozatainak és pártunk programnyilatkozatának végrehajtásával hazánkban a fejlett szocialista társadalmat építjük. építő munkánk fontos területe az állami élet, a szocialista demokrácia, s ezen belül a tanácsok demokrácia továbbfejlesztése. a tanácsoknak még jobban kell szolgálniuk társadalmi és népgazdasági céljaink megvalósítását. ennek érdekében tovább kell javítaniuk irányító, szervező és ellenőrző munkájukat. mindent azonban csak úgy teljesíthetik eredményesen, ha tovább szélesítik tömegkapcsolataikat, ha egyre több állampolgárt vonnak be a hatalom gyakorlásába és a közügyek intézésébe. a tanácsokat pártunk és a kormányunk továbbra is megkülönböztetett figyelemmel támogatja. változatlanul arra törekszünk, hogy bővüljön hatáskörük, erősödjön önállóságuk, javuljanak munkafeltételeik. fontosnak tartjuk ugyanakkor a központi irányítás és ellenőrzés hatékonyságának növelését is, hiszen a központi irányításnak és a helyi önállóságnak együtt, egyidejűleg és egymást erősítve kell érvényesülnie.

- nagy nemzeti programunk a szocialista magyarország felépítése. ez felelősségteljes, bonyolult, de egyben lelkesítő feladata egész dolgozó népünknek. tanácsainknak e nagy cél megvalósításában közreműködni, népünk javát szolgálni: megtiszteltetés és egyben kötelesség. pártunk és kormányunk meggyőződése, hogy a negyedszázados fennállásukat ünneplő tanácsok tagjai, vezetői és dolgozói, akik eddig is részesei voltak szocialista hazánk történelmi sikereinek, készen állnak az új tennivalók elvégzésére. - zárta beszédét a minisztertanács elnökhelyettese./mti/

-.-

-3-

1975. október 22.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk dr. papp lajosnak, a minisztertanács tanácsi hivatala elnökének ünnepi beszédét, amely szerdán hangzik el a parlamentben a tanácsok 25. évfordulójának központi ünnepségén. embargós, csak jelzésre használható fel.

x x x

- a jubileum a szocialista államépítés ama történelmi lépésének jelentőségét huzza alá, amellyel a munkásosztály és forradalmi pártja a hatalom birtokában, az eltelt évtizedekben sikerrel alakította ki a szocialista államszervezet területi és helyi szerveit - kezdte beszédét dr. papp lajos, majd hangsúlyozta, hogy amint a magyar nép három évtizedének története elválaszthatatlan a proletárdiktatura államának megteremtésétől, ugyanúgy jelentős állomása a megtett utnak a tanácsrendszer létrejötte és megszilárdulása.

- hazánkban a tanácsrendszer megszervezése lényegében akkor került napirendre - folytatta - amikor a hatalomért folytatott harc a nép javára eldőlt, amikor a letűnt társadalmi rendszer képviselői végképp kiszorultak a politikai és a gazdasági hatalomból, amikor a munkásosztály - élén a kommunista párttal - győzelemre vitte a proletárdiktaturát. a szocializmus alapjainak megteremtése együtt járt az új államszervezet kiépítésének igényével. olyan államszervezetre volt szükségünk, amely hatékonyan képes ellátni az állam védelmi, gazdaság-szervező és kulturális-nevelő funkcióját és amelyik minden tekintetben képes arra, hogy bevonja a lakosságot a szocialista építőmunka vonzó célkitűzéseinek megvalósításába. ezt csakis a népi demokratikus és valóban népképviselőre épülő helyi állami szervezet kiépítése és megalkotása biztosíthatta. az országgyűlés 1949. augusztusában elfogadta népköztársaságunk alkotmányát, s alap-törvényünk kimondta a tanácsok létrehozásának szükségességét. a tanácsrendszer létrehozásával a dolgozó nép visszavonhatatlanul részese lett az államhatalom gyakorlásának, az államigazgatásnak; szerte az országban azok lettek a helyi közélet közvetlen irányítói és részesei, akiket a régi rend egyaránt kirekesztett az országos és helyi állami életből.
/folyt.köv./

-4-

bb.2./ dr. papp lajos.....1.folyt./-a

- a történelmi jelentőségű első tanács törvény 1950-ben került a parlament elé. a törvénytervezet betervezője, kádár jános elvtárs joggal állapította meg, a helyi tanácsok felállítása, ezeknek - a jelenlegi helyi közigazgatási rendszerünkhöz képest fejlettebb - demokratikus rendszere olyan haladást jelent, amelyet nyilvánvalóan örömmel fog üdvözölni munkásságunk, dolgozó parasztságunk, egész népünk, ezzel a törvénnyel, államunk új, erős tartópilléreit hozzuk létre, mert a helyi tanácsokról szóló törvény végrehajtása után e térenis - közigazgatásunk, államigazgatásunk egész rendszerében - megvalósítjuk és befejezzük népi demokratikus államunk kiépítését, sokan ülnek most itt azok közül, akik a negyed századdal ezelőtti indulás nagy próbatételének aktív, cselekvő részesei voltak, akik önzetlenül segítették a tanácsrendszer megalakulását. legtöbbjük annak idején közéleti tapasztalattal még alig rendelkezett, járatlanok voltak az állami munkában, de volt előttük egy vonzó, nagyszerű cél, a szocialista építés biztos hite. s hogy a lakosság, az állampolgárok milliói már akkor, az induláskor milyen bizalommal voltak irántuk, azt igazolja az első, az 1950. október 22-i tanács választás sikere is: a hazafias népfront jelöltjeinek a választók 97.8 százaléka szavazott bizalmat. ettől a naptól kezdve szerte az országban, városokban és falvakban egyaránt mintegy 200 ezer tanács tag kezdett munkához, hogy megszolgálja a bizalmat.

- az első tanács törvény helyesen alakította ki a tanácsok szervezetét, működési elveit, mondta ki pártirányításukat, jól jelölte meg szerepüket. megfelelő kereteket nyújtott a lakosság állami munkába való bevonásához. a tanácsok azonban ezeket a kereteket, javarészt rajtuk kívül álló okokból, mégsem tudták kellő tartalommal megtölteni. megalakulásuk első éveiben az államélet irányításában is olyan szemlélet és gyakorlat alakult ki, amely nem kedvezett a tanácsi munka teljes kibontakozásának, a tömegkapcsolatoknak. a tanácsok napi munkája, tevékenysége közép-pontjában ebben az időszakban döntő mértékben az állam iránti lakossági kötelezettség teljesítése állt, ugyanakkor a szükséges anyagi eszközök és megfelelő hatáskörök híján nem tudták a kívánt mértékben kielégíteni a lakosság jogos kommunális, kulturális, egészségügyi, szociális és egyéb ellátási igényeit.
/folyt.köv./

- 5 -

bb../ dr. papp lajos.....2.folyt./a

- az 1954. őszi megszületett második tanácstörvénnyel javultak a munka feltételei. a jó irányba megindult fejlődést azonban átmeneti következtelenség zavarta, majd időlegesen megszakította az ellenforradalom. ennek támadása nagy próbára tette a tanácsokat is. a tanácstagok, az apparátus dolgozóinak tulnyomó többsége derekasan helytállt, majd bátor harcra volt a törvényes rend helyreállításának, a tömegek megnyerésének, a munkás-paraszt hatalom megszilárdításának.

- az utóbbi tizenhét évben a párt-és államvezetés - a következetes lenini politika útján haladva - helyreállította a törvényességet, minden korábbinál többet tett az államélet fejlesztéséért, a szocialista demokrácia kibontakoztatásáért, és ezen belül a tanácsrendszer továbbfejlesztéséért. a magyar szocialista munkáspárt helyes, a lakosság támogatását és bizalmát élvező politikája minden tekintetben kedvező feltételeket teremtett a munkához. a párt és a kormány bevonta a tanácsokat a szocialista építő munka soron lévő helyi teendőinek megoldásába. sok új feladatot kaptak és valósítottak meg a község-és városfejlesztésben, a lakosság ellátásának javításában, jelentősen elősegítve a politikai és gazdasági konszolidációt, a párt politikájának érvényesülését - hangsúlyozta az államtitkár, majd külön is szólt arról a kiemelkedő szerepről, amelyet a tanácsok a magyar mezőgazdaság szocialista átszervezésének nagy történelmi munkájában betöltöttek.

- a szocializmus alapjainak lerakása után, a fejlett szocialista társadalom építésében a tanácsokra is új feladatok vártak - folytatta. gyorsítani kellett a gazdasági fejlődést, biztosítani a lakosság teljesebb körű foglalkoztatását, életkörülményeinek ütemesebb javítását, a kommunális, kulturális szükségleteinek jobb ki-elégítését. ezek a tennivalók természetesen követelték az államélet hozzáigazítását az új célokhoz. a magyar szocialista munkáspárt az 1960-as évek közepén kezdeményezte az államélet, a szocialista demokrácia átfogó fejlesztését. a párt egyértelműen úgy értékelte, hogy a tanácsok rendszere bevált, továbbra is e szervezet keretei között kell megoldani a helyi államigazgatásra váró feladatokat.

az államélet általános fejlesztése során számos központi intézkedés teremtett a korábbinál kedvezőbb feltételeket a munkához.

/folyt.köv./

bb.2./ dr. papp lajos.....3. folyt./-a

mindez azonban még mindig csak részleges előrelépés volt, a megnövekedett feladatok a tanácsok általános továbbfejlesztését sürgették. új, a társadalmi és gazdasági fejlettség magasabb szintjének is megfelelő szabályozás vált szükségessé.

- a magyar szocialista munkáspárt x. kongresszusa egyértelműen megfogalmazta határozatában:,, a tanácsok önállóságának növelése, hatáskörük bővítése és felelősségük fokozása, önkormányzati jellegük erősítése, szocialista osztálypolitika. ez államunk és társadalmunk továbbfejlesztését szolgálja, a szocialista demokrácia további kibontakoztatásának elengedhetetlen követelménye.,, 1971. február 10-én fogadta el az országgyűlés a harmadik tanácstörvényt. a törvény a szocialista rendszerünkben ténylegesen betöltött szerepüknek megfelelően határozta meg a tanácsok feladatait. korszerűsítette szervezetüket, működésüket, képviselői rendjüket, központi irányításukat. növelte hatáskörüket, önállóságukat és felelősségüket.

a párt határozata, az állami döntések, központi intézkedések nyomán új lendülettel fejlődött és gazdagodott a tanácsok munkája - szögezte le dr. papp lajos, majd arról beszélt, hogy a tanácsok egyre jelentősebb szerepük van a helyi állami munka végzésében, a központi határozatok végrehajtásában, a központi és a helyi érdekek összehangolásában, a lakosság ellátásának, életkörülményeinek javításában. mindez növelte felelősségüket. kedvezően változott a munkamegosztás, megtörtént a hatáskörök rendezése az államigazgatás központi szervei és a tanácsok között. javult, hatékonyabbá vált a minisztériumok ágazati irányításának tartalma és módszere a tanácsok irányában. a tanácsi testületi ülések mindinkább olyan fórumok, amelyeken gyakran szenvedélyes vita után döntenek a terület, a település életének, fejlesztésének fontosabb kérdéseiben, teret kap az alkotó, tetterre kész kezdeményezés. egyre aktívabbak a tanácsi bizottságok. a legtöbb tanács élt a törvényadta lehetőséggel és nagy számban választott be nem tanácstagokat, szakembereket is a bizottságokba, növelve a közéletben résztvevők számát. sokéves fejlődés eredményeképpen korszerűbb lett a tanácsok területi igazgatási rendszere. arányosabbá vált az ország városhálózata. a felszabadulás óta 34 település kapott városi rangot. lényegében befejeződött a kis községek közös tanácsba történt szervezése. a társközségek lakossága tapasztalhatja, hogy a közös tanácsok koncentráltabban, s tervszerűbben használhatják fel anyagi eszközeiket és szellemi erőiket.

/folyt.köv./

bb.2./ dr. papp lajos.....4.folyt./-a

szakképzettebb hivatali szervezetük jobban intézi az állampolgárok ügyeit. helyesnek bizonyult az arra alkalmas községek nagyközséggé szervezése. bevált a városokhoz sok szállal kapcsolódó települések városkörnyéki községként való működtetése is. a járási hivatalok jól illeszkedtek be az igazgatási szervezetbe, eredményesen működnek közre a községi tanácsok segítségével, ellenőrzésében.

- a tanácsok munkájának eredményeiben nagy társadalmi szerepe van annak, hogy a lakosság egyre növekvő részt vállal a feladatok elvégzésében, a helyi problémák megoldásában. ma már csaknem negyedmillió állampolgár tevékenykedik a tanácsok különféle bizottságaiban. különösen sokat tett a lakosság a települések fejlesztéséért, szétépítéséért. az 1950-es évek elején az ilyen célú társadalmi munka értéke évente alig negyvenmillió forint volt, a múlt évben megközelítette a 2 milliárdot. az együttműködésnek, a lakossági részvételnek fontos politikai jelentősége is van. részben mert elősegíti a helyi életkörülmények javítását, s egyben általános társadalmi célkitűzéseink megvalósítását, részben, mert a közös vállalkozások közepette az évek alatt nagyszerű lakóhelyi közösséggé formálódik a cselekvőkész emberek társadalma. a helyi pártszervek, a tömegszervezetek, a hazafias népfront és a tanács összehangolt, sokrétű munkájának szinte valamennyi faluban, városban jelentős érdemei vannak a közgondolkodás ilyen irányú szüntelen fejlődésében.

- a tanácsok szervező, koordináló tevékenységének nagy szerepe van abban, hogy az egymilliónál több lakás felépítésével telteljesítjük az idén befejeződő 15 éves lakásépítési programot. a több mint 16 ezer tanácsai intézmény a lakosság oktatási, kulturális, egészségügyi és szociális ellátását segíti. kiemelkedő eredmények születtek a gyermekintézmények fejlesztésében. míg 25 esztendővel ezelőtt az óvodáskorú gyermekek 24 százaléka járhatott óvodába, ma már csaknem 75 százaléka. ezer bölcsődéskorú gyermekre 12 hely jutott, jelenleg a százat is meghaladja. a tanácsok vállalatok létrehozásával és állandó fejlesztésével is sokat tettek a lakosság jobb ellátásáért. közismert az a jelentős szerep, amelyet a tanácsai vállalatok az ipari, építőipari, a közüzemi és a kommunális szolgáltatások biztosításában, a lakosság kereskedelmi ellátásában betöltenek.

/folyt.köv./

bb.2./ dr. papp lajos.....5.folyt./-a

- a tanácsok fontos feladata az állampolgárok ügyeinek intézése, a szocialista törvényesség érvényesítése. felelősségüket tovább növelte, hogy az új tanácstörvényben megfogalmazott elvek alapján a helyi tanácsszervek több száz új hatáskört kaptak. ma már a hatósági ügyeknek mintegy 85 százalékát helyben, a városokban, kerületekben, községekben intézik, tehát ott, ahol a lakosság él, és ahol megvan a közvetlen ismeret a döntéshez. az ügyintézésben egyre inkább a közösség szolgálatának szocialista szelleme, az állampolgárok jogos érdekeinek védelme, a szocialista törvényesség érvényesül. kulturáltabb és gyorsabb lett az ügyintézés. a legtöbb városban, fővárosi kerületben ügyfélszolgálati irodát létesítettek.

- amikor a tanácsok fejlődéséről szólunk, nem feledkezhetünk meg a tanácstagokról, a nép küldötteiről, akik önzetlenül vállalták megtisztelő, ám sokszor nehéz, tengernyi szabadidőt felemészítő megbízatásukat, képviselik választóik érdekeit, tolmácsolják javaslataikat. a lakosság megbecsülését, elismerését bizonyítja, hogy csaknem 3 700 olyan tanácstag van hazánkban, akiket 1950. október 22-e óta újra és újra megválasztottak. a közösségért végzett közéleti tevékenységüknek legszebb elismerése választóik e negyedszázados bizalma.

- e helyről elismeréssel köszöntjük azt a félmillió állampolgárt is, akik a megelőző években rövidebb-hosszabb ideig, mint tanácstagok tevékenykedtek a helyi közéletben, a lakosság szolgálatában.

- sok százezer azoknak a száma, akik a napi munkájuk mellett, emberszeretettel végeznek különböző társadalmi tevékenységet a lakóhely szétépítéséért, a fiatalokért, az öregekért, a közrendért, a közérdeklődés kielégítéséért. köszönet önkéntes fáradozásukért. a szocialista építésben, a lakosság szolgálatában végzett 25 éves munkában derekasan helytálltak a tanácsapparátus dolgozói, akiknek mindennapos erőfeszítése, felelősségteljes, hozzáértő munkája, hivatásszeretete nélkül nem érhetők volna el a sikereket. méltán érezhetik a párt, a kormány és az egész társadalom bizalmát, tiszteletét, a növekvő anyagi és erkölcsi megbecsülést.

- a fejlett, szocialista társadalom felépítésének fontos időszak, új ötéves terv áll előttünk. ezért ma mindenekelőtt a feladatokra kell gondolnunk. a magyar szocialista munkáspárt XI. kongresszusa lelkesítő, egyben felelősségteljes és következetes munkát igénylő célokat tűzött népünk elé. a nagy munkában jelentős szerep vár a tanácsokra.
/folyt.köv./

bb.2./ dr. papp lajos,,,,,6.folyt./-a

valamennyi tanács számára meghatározó jelentőségű a kongresszus határozatának az a megállapítása, hogy a szocializmus építésének továbbra is alapvető követelménye szocialista államunk erősítése, az állami feladatok színvonalasabb ellátása, a szocialista demokratizmus szélesítése. a tanácsoknak folyamatosan kell javítaniuk, fejleszteniük népképviselői, önkormányzati és államigazgatási tevékenységüket, hogy jobban, hatékonyabban és öntevékenyebben élhessenek meggyökeresedett önállóságukkal, hatáskörükkel.

- az országgyűlés legutóbbi plénumán elfogadott kormányprogram hangsúlyozta, hogy a szocializmus építése hatékonyabb gazdaság-szervező, kulturális-nevelő munkát, igazgatási tevékenységet követel az államigazgatás minden területén, így a tanácsi munkában is. ennek érdekében jobban kell hasznosítani a szellemi és anyagi erőforrásokat, a helyi lehetőségeket, javítani a tanácsi intézmények irányítását és a vállalatok felügyeletét. a tanácsok most dolgoznak területük, településük v. ötéves tervének előkészítésén. felelősségteljes döntés előtt állnak, mert jórészt e döntés realizálásától függ, hogy az elkövetkező öt évben hogyan tudják megvalósítani, területükön a xi. kongresszus által kitűzött célokat. a lakosság jogosan várja, hogy a lehetőségekhez mérten a következő években is tovább fejlődjenek, szépüljenek a települések. változatlanul elsőrendű társadalmpolitikai feladat a lakásépítés szervezése úgy, hogy a lakásokkal egyidőben tervszerűen megvalósuljanak a szükséges közművek, a gyermek-és az ellátó intézmények, javuljon a lakossági igények kielégítése. mindez a lakosság véleményén, javaslatain alapuló, a központi és helyi érdekeket megfelelően rangsoroló terveket igényel. ugyanakkor a gyakorlatban - ismerve nehézségeinket - következetesebben kell érvényesíteni a körültekintő és takarékos gazdálkodást, a beruházások jobb előkészítését és megvalósítását.

- az elmúlt 25 esztendő egyik legfontosabb tanulsága, hogy munkánkban nem nélkülözhetjük a lakosság cselekvő támogatását, aktív részvételét. ennek megfelelően kell fejleszteni a tanácsi tevékenység demokratikus vonásait, még inkább élve a demokratikus fórumok adta sok lehetőséggel. a szocialista demokratizmus fejlesztésének, egyben a tanácsi munka hatékonyságának fontos feltevétele a tanácsi testületek meghatározó és irányító szerepének növelése, határozataik következetesebb végrehajtásának, testületi ellenőrzésének megszervezése. erre azért kell fokozott gondot fordítani, mert a testületek ma még főleg a döntés kialakítására összpontosítják figyelmüket. ez nem elegendő!

/folyt.köv./

- 10 -

bb.2./ dr. papp lajos.....7.folyt./-a

bármily alapos megfontolással hozunk jó határozatot, ez vajmi keveset ér, ha elmarad a végrehajtás és az azt elősegítő ellenőrzés. a tanácsi munkában alapvető fontosságú, hogy a lakosság nagyobb köre vegyen részt a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában. hozzátehetjük ehhez, hogy az ellenőrzésben is. így válik a lakosság többsége a hatalom gyakorlásának és a közügyek intézésének tényleges részesévé. a tanácsi tevékenység fontos követelménye a hazafias népfronttal, a társadalmi és tömegszervezetekkel való hatékony együttműködés. ennek révén újabb társadalmi erők, a lakosság újabb rétegei kapcsolódhatnak be a tanácsi feladatok megvalósításába, lehetnek aktív részesei a helyi közéletnek.

- huszonöt év távlatából megállapíthatjuk, hogy a tanácsok társadalmi-politikai rendszerünk nélkülözhetetlen intézményeivé váltak, a szocialista fejlődés aktív, elválaszthatatlan részesei lettek. jelentős szerepet kaptak és nagy munkát végeztek a szocialista építésben. megfelelték a várakozásnak. politikailag, szervezetenként megerősödtek, a dolgozók érdekeit következetesen szolgáló, tekintélyes állami szervekké, a munkáshatalom igazi képviselőivé váltak. területi és testületi tevékenységükben kifejeződik népünk egysége, az egység politikai alapja, a munkás-paraszt szövetség. munkájuk kezdettől fogva szocialista társadalmunk, rendszerünk erősítését, a szocialista állam feladatainak helyi megvalósítását szolgálja.

- a tanácsrendszer a szocializmust építő társadalmunk szilárd bázisa volt és marad. a negyedszázados eredményes munka jó biztosíték, a lakosság széleskörű bizalma jó alap ahhoz, hogy a tanácsok - a magyar szocialista munkáspárt irányításával - a jövőben is sikerrel tevékenykedjenek a fejlett szocialista társadalom építésén. e nagy nemzeti cél adjon a jövőben is erőt, bátorságot és hitet minden tanácstagnak, aktívának és tanácsi dolgozónak - zárta beszédét dr. papp lajos./mti/

--

bb.4. a szovjetunió ma

i/me/gk/a/hi/la

1975. október 22.

a szovjet kultúra napjai alkalmából november 5-én dokumentumkiállítás nyílik meg a fővárosi szabó ervin könyvtár központi könyvtárában, a szovjetunió ma, címmel. mintegy 200 fotó a szovjetunió békepolitikáját, iparát, építészetét, oktatását, tudományos és kulturális eredményeit szemlélteti. számos fénykép a magyar-szovjet baráti kapcsolatokat dokumentálja. a kiállítás anyagát mintegy tíz tárlóban látható orosz nyelvű irodalom, folyóiratok és könyvek egészítik ki. a fővárosi szabó ervin könyvtár 1. számú gyermekkönyvtárában november 4-én megnyíló rajzkiállításon a szovjet gyermekek mintegy 80 rajzát mutatják be. a szovjet kultúra és tudomány háza, valamint a fővárosi szabó ervin könyvtár közös rendezvényei év végéig tekinthetők meg./mti/

--
- 11 -

bb.3. csütörtökön kezdődik az uttörővezetők vi. országos konferenciája

i pr/gg/hi/fé la

1975.október 21.

csütörtökön ül össze dunaujvárosban - a szövetség történetében hatodik alkalommal - az uttörő szövetség legfelsőbb fóruma, az uttörő vezetők országos konferenciája. a tanácskozáson - amelyen számos külföldi vendég is részt vesz - várhatóan megvonnják a szövetség kétéves munkájának mérlegét, kialakítják a társadalom követelményeit, s a gyermekek igényeit megfelelően ötvöző időszerű tennivalókat.

x x x

fehér péter, az mti hirmagyarázója írja:

az új tanévvel 30., jubileumi esztendejét kezdte meg a több mint egymillió tagot számláló uttörő szövetség. „hivatalos”, születésnapjaként - jóllehet működését jóval előbb megkezdte - 1946 június 2-át tartják számon, azt a napot, amikor az új nemzedék soha nem látott számban vonult fel budapest utcáin, tüntetett a reakcióellen, jogai védelmében. a magyar uttörők szövetsége - így határozza meg működési szabályzata - a magyar szocialista munkáspárt gyermekszervezete, az uttörők, uttörővezetők és pártoló tagok tömegszervezete, amely a kisz politikai irányításával, szervezetileg önállóan működik. feladata a gyermekek szocialista szellemű nevelése és felkészítése a kizs tagságra, a dolgos felnőtt életre.

a szövetség - feladata szerint - segíti az iskolai nevelőmunkát és szervezi a gyermekek közösségi életét. tevékenységük dicséretét nem az évforduló indokolja, elismerte eredményeiket az mszmp titkárságának tavaly áprilisi határozata, amely egyebek között, fokozottabban irányította a társadalom figyelmét a gyermekek ügyére, az uttörőcsapatok munkájára, az uttörők még hatékonyabb segítségére. tény, hogy még soha nem voltak ilyen jó feltételei az uttörő mozgalomnak, mint ma. lényegesen javultak a tárgyi, a személyi feltételek, a mozgalom továbbfejlesztéséhez politikai utmutatásokat kaptak a párttól, érződik a közfigyelem. csak egy példát: a minisztertanács az elmúlt esztendő végén határozatot hozott az ifjusági törvénynek a gyermek-korosztályra történő hatékonyabb alkalmazására, a nevelési feltételek javítása és az uttörő csapatok rendszeres anyagi támogatásának biztosítása érdekében. /folyt.köv./

-12-

bb.3. / csütörtökön ...folyt/fé

igy már kormányhatározat intézkedik arról, hogy az állami szervezetek és intézmények - az adott terület sajátosságait figyelembe véve, ifjuságpolitikai feladataik részeként határozzák meg tennivalóikat a gyermek-korosztály nevelésének segítésében, az uttörő mozgalmi munka támogatásában. 1976 január elsejétől biztosítani kell például, hogy az általános iskolák a diáksportra már jóváhagyott összegek mellett további - személyenként évi 10 forintnyi - kulturális, táborozási támogatásban részesüljenek. ezeknek az összegeknek a felhasználásáról az iskola igazgatójával egyetértésben az uttörőcsapat vezetősége dönt. lényeges passzusa a kormányhatározatnak: az ötödik ötéves terv kidolgozásakor gondoskodni kell az uttörő mozgalmi célokat is szolgáló intézmény-hálózat fejlesztésének központi és helyi erőforrásokkal való megalapozásáról. persze, a mozgalom eddig sem volt magárahagyott - elég csak emlékeztetni az új zánkai uttörővárosra, s a bővült, megszépült csillebérci nagytáborra.

néhány tény, adat a szövetség tevékenységéről. az elmúlt tanévben több mint 20.000 uttörő-szakkör működött, háromszáz-ezren vettek részt a kulturális szemlék csapatbemutatóin, csapat-táborban töltött el egy-két kellemes hetet 114.000 uttörő, sokezren üdültek zánkán és csillebércen is. a piros- és kék-nyakkendősök társadalmi munkájában szinte felmérhetetlen az a segítség, amelyet az elmúlt év rendkívül csapadékos őszén a mezőgazdaságnak nyújtottak. egy hivatalos adat szerint az uttörők és a kisdobosok kis híján 6.5 millió órát dolgoztak társadalmi munkában, egyebek között elültettek 1.3 millió fát, s a vörös csillag elnevezésű játék során egyetlen nap alatt négy millió forint értékű hasznos papírhulladékot gyűjtöttek össze.

az uttörővezetők vi. országos konferenciája eredményes esztendőkről készíthet mérleget. s megvan a megfelelő utmutatás a következő évek tennivalóinak meghatározásához is: a magyar szocialista munkáspárt xi. kongresszusának határozata szerint „az általános iskoláskorú gyermekek nevelésében megtisztelő feladata és felelőssége van a magyar uttörők szövetségének, amely szervezi a gyermekek közösségi életét, segíti az iskolai nevelést.„/mti/

-.-

-13-

bb.7. könyv a régi óbudáról

i/ró?gg/hi/a/la

1975. október 22.

érdekes könyv látott napvilágot a képzőművészeti alap kiadóvállalat gondozásában: pereházy károly az egykori óbuda életét írja le benne kássa gábor akvarelljeinek segítségével. ez a könyv - mint a korábban megjelent tabán is - egy már elmúlt világ képeihez íródott; a ferdetetős, földbe süppedő házsorokba kis kávémérésekbe és kertes udvarokba pillant. kássa gábor hangulatosa városképeihez pereházy károly krudy gyulát is segítségül hívva mond történelmi ismertést. /mti/

-. -

bb.8. kismesterségek emlékei - német nemzetiségi tájházat hoznak létre mecseknádasdon

vid/fm/a/hgy

1975. október 22.

a mecsek hegység, kapuját, őrző ősi településen, mecseknádasdon, német nemzetiségi tájházat hoznak létre. az itt élő németiség mindmáig megőrizte jellegzetes karakterét, ma is gondal ápolja népi kulturáját. folklór-kincse szerves részét képezi hazánk népművészetének. ezek az adottságok teszik alkalmassá a nyolcvan százalékban németek lakta falut a nemzetiségi néprajzi központ befogadására.

a tanács egy múlt századi, jellegzetesen németes stílusú épületet ajánlott fel a tájház céljára, itt kap helyet a múzeum és a kutatószoba. a baranya megyei tanács - a nemzetiségi bizottság javaslatára - százezer forinttal támogatja az intézmény létrehozását. a pécsi janus pannonius múzeum irányításával máris több mint négyszáz tárgyat - köztük számos ma már nem készülő, nem is használt tárgyat - gyűjtöttek össze mecseknádasdon és a környékbeli németlakta falvakban.

mecseknádasdon bemutatják az ugynevezett kismesterségek munkaeszközeit és termékeit is. a mecseki német falvakban évszázadokon át virágzott a földhöz és a fához kapcsolódó kisipar: mecseknádasdon például kádárok, ófaluban faesztergályosok, kisujbányán klumpakészítők, óbányán fazekasok dolgoztak, illetve dolgoznak még ma is. /folyt.köv./

- 16 -

bb.8./ kismesterségek.....folyt./-a

az így kialakuló nemzetiségi tájház megőrzi az utókor számára a németajku lakosság egykori életmódjának, sajátos kulturájának szellemi és tárgyi emlékeit, valamint a magyarság és a vele élő németiség évszázados egybefonódásának dokumentumait.

a német nemzetiségi tájház - a terv szerint - 1976 tavaszán nyílik meg a mecsek, kapujában. /mti/

-. -

bb.9. folytatódik a tv szovjet nemzetiségi filmsorozata

i/n/tr/hi/a/la

1975. október 22.

a következő hetekben, hónapokban gazdag filmműsorral jelentkezik a televízió. folytatódik a szovjet nemzetiségi filmművészetet bemutató sorozat, amelyben többek között az ivan makarovics című belorusz, a háromszög című örmény, a gyengeség című üzbég, a senki nem akart meghalni című litván filmeket láthatjuk. képernyőre kerül a szibériai nagyapó című szovjet film, amely a gruz ellenállók szibériai szervezkedéséről, hoszszu, nehéz harcairól szól. tolsztoj önéletrajzi regényének feldolgozása a gyermekkor című produkció.

a magyar filmstúdiók termékei közül a sziget a szárazföldön című alkotást vetítik majd a tv-ben. főhőse egy öregasszony, aki egy nagy bérházban él magányosan az emlékeivel. egy napon rábeszélük, cseréljen lakást, s ekkor gyökeresen megváltozik az élete...

finn film a vasut; hősei egy öregember és öregasszony - egy eldugott falucskában élnek a XIX. század vége felé, amikor azon a vidéken is megépül a vasut.

hogyan fogadja egy apa fia elvesztését, találhat-e még az élet csapásaitól megtört öregember vigasztalást és értelmet a folytatáshoz? - erre keres választ az apa napraforgója című csehszlovák film.

/folyt.köv./

- 17 -

bb.9./ folytatódik.....folyt./-a

neves világsztárok: ingrid bergman, michael redgrave, ralph richardson és trevor howard a főszereplői ibsen: hedda gabler című drámája angol tv-film változatának. francia színházi előadás filmfelvétele giradoux elektra című szindarabjának adaptációja.

az ők ketten című japán film a szakemberek véleménye szerint az elmúlt évtized egyik legjobb japán produkciója.; ki-tűnő ábrázolása egy különös szerelmi háromszögnek, amely alkalmat teremt a mai japán társadalom súlyos ellentmondásainak bemutatására. tennessee williams orfeusz alászáll című nálunk is játszott drámájának filmváltozata amerikából került hozzánk. a dráma egy különös, reménytelenné váló szerelem és a benne felörlődő élet drámai víziója, amely egyben kemény bírálata az amerikai társadalomnak. vetíti a televízió a filmművészet ma is érdekes remekművét, chaplin aranyláz-át.

a körhinták az égben készülnek címmel nszk filmet is műsorra tűznek. kalandokban, fordulatokban bővelkedő produkció a veszélyes riport című angol film. a mozikban is játszott aranycsempészek című francia film a tv-ben is bemutatásra kerül.

francia filmsorozat a juharfalevél, amely egy család életét követi nyomon az első franciák kanadában való letelepedésétől az angolok győzelméig. amerikai film a háromrészes kis hercegnő./mti/

--

bb.10, zenei események a szovjet kultúra napjain

i/ro/s/hi/a/la

1975. október 22.

érdekes, színvonalas zenei események gazdagítják a novemberben megrendezésre kerülő szovjet kultúra napjait. világhírű szovjet énekesek és táncosok látogatnak hazánkba: már a november 4-i megnyitón az erkel színházban a leningrádi filharmonia szimfonikus zenekara áll pódiumra, jurij temirkanov vezényletével, gidon krémer hegedűművész és eliszo virszaladze zongoraművész közreműködésével. az operaházban, illetve az erkel színházban a szovjetunió nagyszínházának művészei és a leningrádi kirov színház balett-társulatának szólistái lépnek fel.

/folyt.köv./

- 18 -

bb.10./ zenei.....folyt./-a

szovjet főszereplői lesznek például az operaház november 5-i giselle, a 7-i csipkerózsika és a 11-i bahciszzeráji szökőkút előadásának. külföldi hangverseny-pódiumok szívesen látott szovjet vendégművészei - jurij mazurok, virgilius norejka, alekszandr vegyernyikov, marja biesu és jelena obrazcova - énekelnek az anyegin, a toscia, a hovanscsina és az aida operaházi, illetve erkel színházi-beli előadásán.

válogathatnak majd a rendezvényekben a könnyűzene kedvelői is, hiszen a szovjet kultúra napjain együttesek és szólisták is vendégszerepelnek hazánkban. a moldvai szovjet szocialista köztársaság 80 tagú népi táncegyüttese, a zsok a gazdag moldvai ének-és tánc folklórral ismerteti meg hallgatóságát, a pesznyári együttes a modern könnyűzenei átdolgozástól az eredeti belorusz népdalig sokféle melódiát szólaltat meg számos budapesti és vidéki fellépésén./mti/

--

bb.11. megfigyelés alatt a balatonba került fehér busa

vid/fm/a/hgy

1975. október 22.

három évvel ezelőtt több ezer fehér busát telepítettek a balatonba. a növényevő halak fejlődése - a halászok szerint - rendkívül gyors. a 30 dekás sullyal betelepített busák többsége elérte a 3-4 kilót. feltehető, hogy a vízben lebegő parányi algákkal táplálkozó hal jó életfeltételeket talált a balatonban.

mint köztudott, a busa nem szaporodik vizeinkben, ezért tenyésanyagként nem jöhet számításba. a halászok a halhustermelés fokozásának lehetőségét látják ebben a fajtában, s mivel csupán a 20-25 mikronnál kisebb lebegő növényi szervezetekkel táplálkozik, valószínűleg nem jelent takarmányelvonó konkurenciát a többi halfajtának.

ugyanakkor tisztázni kell számos körülményt, az élő szervezetek egymás közötti kapcsolatának bonyolult hálózatát kell tudományos alapossággal megvizsgálni.

/folyt.köv./

- 19 -

bb.11./ megfigyelés.....folyt./-a

a balatoni halászati gazdaság megbízást adott a tihanyi biológiai kutató intézetnek, hogy folytasson beható tudományos vizsgálatot a busa új életkörülményeinek tisztázására. dr.pónyi jeno tudományos osztályvezető irányításával a kutatók megfigyelik, hogy a tóban élő fehér busák milyen algákkal és milyen mennyiségben táplálkoznak. figyelemmel kísérik a halak növekedését és elsősorban arra a kérdésre keresnek választ, hogy a balaton élővilágának táplálékláncolatában okozhatnak-e jelentősebb változást az idegen halak./mti/

--

bb.12. az első magyar bűvésztalálkozó

i/ró/gg/hi/a/la

1975. október 22.

a budapesti bűvészklub rendezésében a hvdsz jókai művelődési házában október 25-26-án rendezik meg az első magyar bűvésztalálkozót. a részvevők és a bűvészetet kedvelők láthatják a bűvészek bemutatóját, tanulhatnak annak a gálaestnek, amelyen megismertetik egymással újszerű trükkjeiket, a színes programban szerepel a bűvészkellékek cseréje is; különböző szemináriumok és mikro-bemutató teszi teljessé e sajátos művészeti ág művelőinek első találkozóját./mti/

--

- 20 -

bb 13. teljesítette ötéves földgáztermelési tervét az okgt

i/sb/be/pg hgy

1975. október 22.

az országos kőolaj és gázipari tróvi jelezte, hogy teljesítette a negyedik ötéves tervében előírt földgáztermelési tervét: október 15-ig 20,4 milliárd köbméter földgázt szállított népgazdaságunknak. a földgáz tulnyomó részét a nagyalföldi kőolaj-és földgáztermelő vállalat üzei hűták felszínre. a földgázbányászok termelési eredményei a központi földgázfejlesztési programnak megfelelően jelentősen hozzájárultak az ország energiaszerkezetének korszerűsítéséhez. az év végéig hátralévő hetekben a hazai földgázbányászok várhatóan 1 milliárd köbméter terven felüli földgázzal segítik népgazdaságunk energiaellátását. /mti/

--

bb 15. nem veszélyezteti a balaton élővilágát a nitrokémia
- új berendezésekkel teszi biztonságosabbá a környezetvédelmet

vid/fm/pg hgy

1975. október 22.

évről-évre jelentős összeget költ a környezetvédelemre a balaton melletti fűzfői nitrokémia. 1965-től kezdődően önálló kutató apparátussal vizsgálja, hogyan lehet teljesen biztonságosan megóvni a szennyezéstől a fűzfői öböl vizét. erre a célra kidolgozták a gyártástechnológiát és elkészült az első vitzisztitómű. ez évente 250 ezer köbméter szennyvizet tesz ártalmatlanná. a meglévő tisztitómű mellé most megkezdtek az újabb két nagyteljesítményű tisztítóberendezés építését. ezzel lényegében a meglévők biztonságát fokozzák. a már üzemelő vízmű hatékonyságát mutatja, hogy az ideai halpusztulás idején a nitrokémia már „gyanuba”, sem került. a szakemberek kifogástalannak találták a fűzfői öböl vizét.

a vízvédelmen kívül egyre több gondot fordítanak a levegőbe kerülő szennyezések csökkentésére is. erre a célra szintén saját technológiát alkalmaztak éppen úgy, mint a hulladékok zárt rendszerű elégetésére. mindezek több mint 100 millió forintba kerültek eddig a nitrokémiának, és a tetemes beruházással sikerült a gyár és a balaton élővilágának érdekeit összehangolni. /mti/

--
- 21 -

08.00/pg

9.15

bb 17. fiatal házások otthona, nyugdíjasok háza szombathelyen

vid/fm/pg hgy

1975. október 22.

szombathelyen a negyedik ötéves tervidőszakban mintegy 5300 lakás épül. még ebben az évben ötszáz család veheti birtokába új otthonát. a városi tanács igazgatási osztálya, valamint a lakáselosztó társadalmi bizottság képviselői a napokban meglátogatták a város lakásigénylő nagycsaládosait. a helyszínen győződtek meg arról, hogy sorrendben kik legyenek az elsők az egyébként is első helyekre sorolt nagycsaládosok közül: a három vagy ennél is több gyermekes családok soron kívül lakáshoz juttatását ugyanis rendelet írja elő.

gondolnak a megyeszékhelyen a fiatal házásokra, az idős emberekre a magánosokra is. két év alatt két 110-110 lakásos otthon épült a fiatal házások számára, s rövidesen - november közepén - megkezdik a beköltözést a nyugdíjasok házába is. az utóbbi - korszerű, ötemeletes épületben létesített központi fűtéses garzonlakásokat elsősorban olyan idős nyugdíjasoknak utalják ki, akik két-három szobás lakásban laknak s azt felajánlják a városi tanácsnak. a nyugdíjasok házában valamennyi lakáshoz fürdőszoba és főzőfülke is tartozik.
/mti/

-. -

bb 19. importot helyettesítő hazai kőolaj termék

vid/fm/pg la

1975. október 22.

az ország különböző gyáraiban sikerrel fejeződtek be a komáromi kőolajipari vállalat új termékével, a hidrokopol-p típusú hidraulika-olajokkal folytatott kísérletek. nagyüzemi körülmények között vizsgálták a hidraulikus berendezések működtetéséhez szükséges olajokat. a nagy nyomású kísérleti intézet kitűnő bizonyítványt állított ki az új fajta termékről. ez az anyag ugyanis jól védi a berendezéseket a korróziótól, a kopástól és élettartama is hosszabb a korábban gyártottakénál. ezt igazolják többek között a nyergesújfalui eternit művek, a székesfehérvári könnyűfémű és az ikr gazdaságainál szerzett tapasztalatok. ezek az üzemek ugyanis az elsők között vállalkoztak az új olaj alkalmazására.

a komáromiak új termékének előnyös tulajdonságai egyenértékűek a tőkés importból származó olajok minőségével. a szakemberek véleménye szerint a hidrokopol-p olajok alkalmazásával meg lehet szüntetni az importot. annál is inkább, mert számos gyár és gazdaság számottevő mennyiségű, hasonló tulajdonságú olajat vásárol külföldről, holott a komáromi vállalat már üzemszerűen gyártja az importot helyettesítő terméket és képes lenne ebből a hazai igények kielégítésére. /mti/

- 22 -

08.20/pg

g⁹¹⁵

bb. 14. a napfolttévékenységtől függően változik a rovarkártevők szaporodása - előrejelzés a kártevők elleni védekezésre

vid/fm/rj hgy

1975. október 22.

a keszthelyi agrártudományi egyetemen dr. manninger g. adolf professzor 1932 óta foglalkozik a rovarok szaporodásának, kártételének előrejelzésével. e tudományos téma jelentősége különösen nagy a mezőgazdaságban. egyes rovarok vagy lárvák számos esetben felbecsülhetetlen kárt okoztak egész tájegységekben.

a kutató tudományos vizsgálatai kiterjednek az egyes hasznos növények kártevői szaporodásának, rajzásának és életkörülményeinek sokoldalú megismerésére. keresi azokat a kémiai-biológiai eszközöket is, amelyekkel mérsékelni lehet a kártevők szaporodását, vagy kártételét. a rovarok rajzási körzetének, valamint a veszély nagyságának előrejelzésével megelőzhető a kártétel. győr-sopron, vas, veszprém megyében, valamint zala megye északi részén például a májusi cserebogár rajzása 1963-ban olyan erős volt, hogy kártételük miatt sok helyütt több hektáros gyümölcsös és erdőtelepítés kipusztult. a májusi cserebogár újbóli erős rajzása idején - 1966-ban és 1969-ben - a jó előrejelzés eredményeként - repülőgépes permetezéssel minimálisra csökkentették a kártételt. ezért a kutatók arra törekednek, hogy tudományos alapossággal prognózzist adjanak a gazdaságoknak az egyes táblákban lévő kártevők számáról és azok várható szaporodásáról. a sokféle kártevő között jelenleg még viszonylag kevés azoknak a száma, amelyek táv-előrejelzéssel programozhatók.

a több évtizedes megfigyelések szerint a gombák a nedves csapadékos időszakot, a drótférgek az egészévi csapadékos időt, a földibolhák az áprilisi, a répabarkó a májusi, a gabonapoloska és a gabonaszipoly a júniusi meleg időszakot kedveli. a kedvező környezet megismétlődése a kártevők számának megsokszorozódását vonja maga után.

/folyt.köv./

8.25 rj

-23 -

g⁹²⁰

bb. 14. / a napfolttévékenység... 1. folyt./rj

a megfigyelések szerint a csapadékos és száraz évek változásai hatással vannak az egyes kártevők elszaporodására, illetve nagymérvű kipusztulására. a kutatók az előrejelzésben például számításba veszik azt a tudományos megfigyelésen alapuló összefüggést is, hogy abban az évben, amikor különösen gyenge a napfolttévékenység, nagyon sok csapadék esik, s ekkor a csapadékos, nedves időszakot kedvelő kártevők nagyarányu rajzása várható. a napfolttévékenység több éves periódikusságából következtetni lehet a csapadékos évekre, és ebből a nedves időszakot kedvelő kártevők várható elszaporodására.

a vizügyi szakemberek mintegy 70 éves megfigyelései szerint a száraz és nedves időszakok 5-7 évenként váltakoznak. például az 1969-1974-ig tartó száraz években - amelyet a szakemberek már 1966-ban jeleztek - a földibolhák, különösen a kukoricabarkó, a lucernamagormányosok és a téli kis araszolók jelentkeztek nagy számban. a kártevők szaporodása általában az 5-7 éves periódus második felében fokozódik és gyakran előfordul, hogy még az első csapadékos évben is nagy számban jelentkeznek. hamarosan azonban lappangó állapotba kerülnek, s átadják helyüket a nedvességet kedvelő kártevőknek.

a szárazság-kedvelő kártevők ismételt tömeges elszaporodására - a csapadékos periódus elmúltával - az 1980-as évek elején számíthatnak a gazdaságok, valószínűleg 1985-86-ig.

a magyar tudományos akadémia számítástechnikai központjában megfelelő modellek segítségével - a tervek szerint - e tudományos eredményeket felhasználva összesítik a különböző tájegységekben szerzett információkat az egyes kártevők életkörülményeiről. így több információ birtokában - esetleg nemzetközi együttműködéssel - egyre alaposabb lesz az egyes növényi kártevőkről az egész országot, vagy egy-egy tájegységet átfogó tudományos táv-előrejelzés. /mti/

..-

bb. 16. harmincöt milliárdos árbevételi tervet teljesít a negyedik ötéves tervben a győri rába-gyár - növekvő rubel- és dollárexport

vid/fm/rj hgy

1975. október 22.

a múlt század végén alapított győri rába magyar vagon- és gépgyár fennállása óta a legnagyobb termelési értéket a jelenlegi terv-időszakban érte, illetve éri el. a győri gyáróriás a negyedik ötéves tervben 35 milliárd forintos árbevételi tervet teljesít. ezen belül a tervezett rubel-exportot 300 millió helyett 355 millióra, a dollár-exportot pedig 24 millió helyett 85 millióra teljesíti. /folyt.köv./

8.33rj

-24 -

g⁹²⁰

bb. 16. / harmincöt... 1. folyt./rj

a negyedik ötéves terv első évében, 1971-ben 4,6 milliárd forint volt az éves termelési érték, az idei évben pedig már 10 milliárdos tervet teljesít a gyár 20 ezres kollektívája. a gyorsütemű termelésfelfutás elsősorban a termékszerkezet átalakításának és a nagyarányu műszaki-technológiai fejlesztésnek köszönhető. a tervidőszak derekán elérte, majd pedig lényegesen tulszárnyalta a tervezett kapacitását a rába-man diesel motorgyár, amely a közúti járműprogram egyik kiemelt beruházása volt. ugyan-csak lényegesen növelte a termékszerkezet átalakításának következtében az autóbuszokba és nagy teherbirásu gépkocsikba beépíthető futóművek gyártását is a győri rába-gyár. az idén 50 ezer ilyen futómű kerül le a szerelőszalagokról.

megkezdődtek az ötödik ötéves terv fejlesztéseinek előkészületei is. elsősorban a futóművek gyártását növelik, amelyek mind a szocialista, mind pedig a tőkés piacon keresettek, s versenyképesek a rába-kamion család is új típusokkal gyarapodik, s változatlanul nagy sorozatban készülnek a nagyteljesítményű diesel-motorok. emellett jelentős mennyiségű vasúti személy- és teherkocsikat is gyárt a győri gyár a következő években is. a gyár életére továbbra is a nagyütemű fejlesztés lesz a jellemző. az ötödik ötéves tervidőszakban további mintegy 6 milliárdos fejlesztést hajtanak végre. ennek érdekessége, hogy a nagy összegnek csak mintegy 10 százalékát költik építésre, a többit termelési berendezések, félautomata és automata gyártósorok beszerzésére fordítják. /mti/

..-

bb. 18. százötven-féle közhasználati termék a miskolci műanyaggyárból

vid/fm/rj hgy

1975. október 22.

évente mintegy huszféle újabb termékkel jelentkezik a hazai piacon a miskolci műanyagfeldolgozó vállalat. a hőre lágyuló műanyagokból miskolcon főleg konyhai és fürdőszobai eszközöket készítenek. a tervek szerint 1976-ban megkezdik a porcelánhoz hasonló, törhetetlen tálak gyártását, továbbá több típusban gyermekjátékokat, vödörket, lapátokat is előállítanak. a következő évben megkezdik a ma még hiánycikknek számító mignon elektromos foglalatok gyártását is. /folyt.köv./

8.40 rj

- 25 -

g⁹²⁰

bb. 18. / százötven... 1. folyt./rj

a miskolci gyárban 1976-ban mintegy százötven féle közhasználati edényt, poharat, kristályutánczatu tálcákat, műanyagpárnákat, ágybetéteket, fürdőszobai és vizesblokk-tartozékokat készítenek - mintegy huszmillió forint értékben. /mti/

--

bb. 20. mini-házgyár nagykapornakon

vid/fm/rj hgy

1975. október 22.

a lakásépítés gyorsítására, az építés-szerelési technológia teljessé tételére mini-házgyárat létesít a zala megyei állami építőipari vállalat nagykapornak község határában működő ipartelepén. beüvegezett, festett ablakokkal beépített teljes falelemeket, kész lépcsőket, beépített ajtóval ellátott válaszfalelemeket, és számos olyan építő elemet állítanak elő, amelyek jelentősen megrövidítik a lakóépületek, illetve lakások építés-szerelési munkaidejét. a mintegy hetven millió forintos költséggel - jelentős részben saját erőből - létesülő házgyári ipartelep egy része már elkészült, teljes egészében pedig a jövő év közepén vehetik birtokukba az építők. a nagykapornaki mini-házgyár évenként körülbelül 1.200 lakáshoz elegendő épületelem előállítására lesz alkalmas. /mti/

--

- 26 -

8.50 rj

g 920

bb 21. 900 ezer tonna aszfalttermelés

vid/fm/pg la

1975. október 22.

a kaposvári közúti építő vállalat 850 dolgozója derekas munkát végzett az elmúlt években: a negyedik ötéves terv-időszakra előirányzott egy-milliárd forintos bevételi tervüket teljesítették, és azt előreláthatólag az év végéig százmillióval túlszárnyalják. az eredményt részben a termelés struktúrájának megváltoztatásával érték el; fokozatosan áttértek az aszfaltút építésére. közrejátszott ebben még az 1971-ben üzembe helyezett aszfalttelep és a korszerű aszfaltkeverő gépek munkába állítása. a vállalat dolgozói somogy, tolna és baranya megyében többszáz kilométernyi utépitéssel tették biztonságosabbá a közlekedést. ez alatt az idő alatt 900 ezer tonna aszfaltot termeltek és borítottak be vele mintegy 800 kilométer utat. több mint kétmillió köbméter betont építettek be különböző műtárgyakba: hidakba, felüljárókba és átvezetőkbe. a vállalat dolgozóinak átlagbére is megfelelően alakult, az elmúlt öt esztendő alatt 46 százalékkal növekedett.. /mti/ | hosszúságú

--

bb 22. vetőmagkukorica betakarítása géppel - ujitás a hidasháti állami gazdaságban

vid/fm/pg la

1975. október 22.

a vetőmagnak termesztett kukorica nagy értéket képvisel. a kétvonalas hibridek mázsája körülbelül négyezer forint értékű, a vetőmaghibridek általában mezőgazdaságunk fontos exporttermékei. ezért a legtöbb helyen kézzel szedik a csöveket, ami viszont hosszadalmas, költséges, nem beszélve a munkaerő-gondokról. a takarmánykukorica ismert csőtörő gépeit nem használhatják a vetőmagkukoricáknál, mert megsérülhetnek a szemek. speciális csőtörő kombájnokkal is próbálkoztak, de ezek a legértékesebb kétvonalasoknál nem alkalmazhatók, mert csövei alacsonyban helyezkednek el. türelmes kísérletezés után talált megoldást - házilag kivitelezett ujitással - a hidasháti állami gazdaság műszaki kollektívája. egy kiselejtezésre ítélt szk 4-es gabonakombajn vágószerkezetére csőtörő adaptert szereltek. ezáltal a növény szárán alacsonyban fejlődő termések könnyűszerrel betakaríthatók. utána a csövek ugyancsak az öreg kombajnba épített héjfosztó adapterbe kerülnek. végül egy kihordó szerkezet szemsérülés nélkül teszi szállító járműre a kukorica-csőveket. a/z ujitással átalakított kombajn napi hét-tíz hektáros teljesítménnyel dolgozik, a hidasháti gazdaságban két ilyen szk 4-es kombajn járja a földeket, gyorsítva a betakarítás ütemét és elhárítva azt a veszélyt, hogy kései szedés miatt fagyok károsítsák a szaporító anyagot. /mti/

--

! a berendezések csupán néhány²⁷ fajtánál váltak be. éppen a

08.55/pg

g 920

bb 23. 1978-ra készül el az egyedi nagyberuházásként épülő zalaegerszegi hűtőház

vid/fm/pg la

1975. október 22.

a kormány által kiemelt egyedi nagyberuházásként zalaegerszegre települő hűtőház, a hazai hűtőipar újabb jelentős bázisa 790 millió forintos költséggel 1978-ra készül el. az ezer vagon mezőgazdasági termék és élelmiszeripari áru tárolására alkalmas hűtőház földmunkái, amelynek során több százezer köbméter földet mozgattak meg, befejeződtek így rövidesen kezük a hatalmas komplexum építését. a magyar hűtőipar zalaegerszegi bázisának főhözadata lesz a balatonpart és a nyugat-dunántul mélyhűtött élelmiszerekkel való ellátása, valamint export-tartalék tárolása.

a zalaegerszegi hűtőház - a telepítési programnak megfelelően - kapacitásának zömét bogyós gyümölcsök feldolgozására és tárolására fordítja. az ehhez szükséges ugynevezett termelési háttér kialakítása is elkezdődött. zalamegyében és vas megye közeli, de különösképpen őrségi területein bogyósgyümölcsöt adó ültetvényeket telepítettek s telepítenek a továbbiakban. /mti/

-. -

bb 24. padányi mihály

tm/pg hgy

1975. október 22.

építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes vezetésével építésügyi küldöttség utazott szerdán reggel a bolgár népköztársaságba. a küldöttség tárgyalásokat folytat az építésügyi és építészet, valamint a könnyűipari minisztériummal az 1976-1980 évekre szóló gazdasági-műszaki-tudományos együttműködési tervekről, és az abból eredő, 1976-ra szóló részletes feladatokról. /mti/

-. -

- 28 -

09.10/pg

q30g

bb 25. rendőrségi hírek

s/pg hgy

1975. október 22.

debrecen küterületén a 47-es számú uton demeter mihály 19 éves foglalkozás nélküli, dombrádi lakos egy tehergépkocsival, amit a debreceni MÁV-állomás közeléből lopott, elűtötte az elűtötte vele azonos irányban az utszélén motorkerékpárját toló belme péter 50 éves vontatóvezető, hajdubagosi lakost, majd segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. belme péter a helyszínen meghalt. demeter nem sokkal később egy újabb tehergépkocsit lopott szintén a debreceni MÁV-állomás közeléből és a tehergépkocsival derecske község külterületén az utmenti fának ütközött, majd a helyszínről elmenekült. később a rendőrség elfogta. demeter mihályt őrizetbe vették, a vizsgálat folyamatban van.

a tatabányai MÁV-állomás területén egy tolató mozdony elűtötte a vágány közelében gyalogosan közlekedő kanyó Antal 45 éves betanított munkás, tatabányai lakost, aki a helyszínen meghalt. a baleset oka: kanyó szabálytalanul közlekedett. /mti/

-. -

bb 26. a második országos parafilatélia kiállítás

s/ká/pg hgy

1975. október 22.

1975. október 25-én 10 órakor nyílik a mabéosz székházában, Budapest VI. Vörösmarty utca 65. szám alatt. /mti/

-. -

bb 27. dombot faragnak a vasutépítők a kemenesháton

vid/ká/pg hgy

1975. október 22.

szerdán megkezdték annak a vasúti váltórendszernek az építését a nyugat-magyarországi pácsony község körzetében, amely az ottani vasuterekonstrúció fontos tartozéka. azon át vezet majd a vonatok útja a kemenesháti domboson létesülő új vasúti nyomvonalra. a déli és északi, valamint nyugati szomszédaink közötti tranzitforgalomban és a dunántul közlekedésében fontos vasútvonalon rendkívüli nehézségeket jelentett a vonatoknak az emelkedő vasvár és pácsony állomások között. a szerelvények csupán 40-60 kilométeres sebességgel haladhattak.

- 29 -

/folyt. köv./

10.45/pg

1140g

bb 27. / dombot faragnak...folyt/pg

először alagutat terveztek ide, de az túl drága lett volna. ehelyett a gazdaságosabb megoldást választották a szombat-helyi vasutigazgatóság szakemberei: lefaragnak a dombból, új nyomvonalat építenek, s átlagosan 10.-12 , helyenként 15-17 méteres bevágásban közlekedtetik a vonatokat. így a magasság csökkentése mellett ivkorrekciókkal, egy kisebb állomás- oszko- megszüntetésével 1,2 kilométerrel megrövidítik a dombon áthaladó vasutvonal hosszát. a sebesség ily módon 80 kilométerre fokozható óránként.

a tavaly kezdődött és az 1976 évi májusi menetrendváltásra elkészülő hatalmas vasutépítő munka generálkivitelezője a betonutépítő vállalat. a költségek - a vasvári új állomással együtt - elérik a 100 millió forintot. a munka közben - a régi nyomvonalon - zavartalan a forgalom. csupán a nagyobb munkafázisoknál helyettesítik a személyvonatokat autóbuszokkal, a teheráruforgalmat pedig az esti , éjszakai órákra koncentrálják. /mti/

--

bb. 28. emlékezés teszársz károlyra

t/me/rj hgy

1975. október 22.

szerdán a mező imre uti temető munkásmozgalmi panteonjában koszorúzási ünnepségen emlékeztek teszársz károly vasöntőre, a munkásmozgalom kiemelkedő harcosára. születésének 120. évfordulóján gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára, méhes lajos, a vasas-szakszervezet főtitkára és borovszky ambrus, a vasas szakszervezet alelnöke megkoszorúzza a szakszervezeti tanács, valamint a vas- és fémmunkások szövetsége első elnökének emléktábláját és siremlékét. részt vettek az ünnepségen a munkásmozgalom veteránjai, a vasas szakszervezet elnökségének tagjai.

innen felhasználható 15.00 órakor!

a teszársz károly nevét viselő szocialista brigád és a vasas szakszervezet kisz-szervezetének tagjai a megemlékezés virágait helyezték el a teszársz károlyról elnevezett utcában és a/z egykori harcos nefelejcs utcai lakhelyén levő emléktáblánál. /mti/

11.15 rj

--
- 30 -

12¹⁰g

13¹⁰

bb 29. új technológia a carbon butorüzemben

vid/ká/pg hgy

1975. október 22.

a komlói carbon könnyűipari vállalat félmilliárd forintot meghaladó évi termelésének egyötödét butorüzeme szolgáltatja, ahol kedvelt gabi heverők, pepita-garnitúrák is készülnek. e héttől új technológiát vezettek be, ami gazdaságosabbá teszi a gyermekbutor gyártását, ugyanakkor szebb, jobb áru kerül a gyermekszobákba. eddig a butor felületét burkoló furnért a helyszínen ragasztották, csiszolták, ami meglehetősen aprólékos munka, ezenkívül baleset - tűz - és robbanásveszélyes. a jövőben szombathelyen gyártott kész, méretre szabott laminátos forgács butorlapot dolgoznak fel, amivel 13 féle anyagot és műveletet takarítanak meg, sokkal biztonságosabb munkakörülmény mellett. az esztétikusabb és jobb minőségű carbon gyermekbutorok nem lesznek drágábbak. /mti/

--

118

bb. 30. a kgst vegyipari állandó bizottságának tagjai leninvárosban

vid/kz/rj hgy

1975. október 22.

a kgst hazánkban ülésező vegyipari állandó bizottságának tagjai szerdán leninvárosba látogattak. a tiszai vegyi kombinátban dr. havasi béla, a borsod megyei pártbizottság titkára és huszár andor, a kombinát igazgatója fogadta őket.

dr. havasi béla tájékoztatót tartott a megye iparának fejlődéséről, majd a vendégek megtekintették a kombinát üzemait: köztük a magyar-szovjet petrolkémiai egyezmény keretében megvalósult olefin üzemét és az épülő polipropilén gyárat.

a vegyipari állandó bizottság tagjai csütörtökön borsod megye másik nagy vegyipari centrumába, kazincbarcikára látogatnak. /mti/

--

12.18 rj

-31 -

13²⁰g

bb. 31. napirenden az időskorúak helyzete - országos tanácskozás
egerben

vid/kz/rj hgy

1975. október 22.

az egészségügyi minisztérium és a heves megyei tanács szer-
vezésében szerdán egerben kétnapos tanácskozásra ültek össze az
öreges ellátását szolgáló hazai intézmények vezetői és a szociális
gondozás más területein dolgozó szakemberek. a tanácskozáson az
intézményekben elhelyezett időskorúak életkörülményeit, s ottani -
életüknek értelmet adó - foglalkoztatásuk lehetőségeit vitatják meg
az eddig szerzett tapasztalatok alapján. a tanácskozás alkalmával
kiállítás is nyílt egerben a heves megyei szociális otthonokban
élők kézimunkáiból. /mti/

-.-

bb 32. november 7-8. kétnapos munkaszünet

sl/tm/pg hgy

1975. október 22.

ebben az évben november 7-e pénteki napra esik. a munka
törvénykönyve végrehajtási rendeletében foglaltak szerint, ha a
munkaszüneti napot a vasárnaptól egy munkanap választja el, a
heti pihenőnapot a közbenső munkanapon kell kiadni, és az utolsó
munkanapon a vállalatnál szokásos szombati munkaidőbeosz-
tást kell alkalmazni. ennek megfelelően november 7-el kapcso-
latosan ebben az évben a munkarend a következőképpen alakul: 1
november 7-én, pénteken munkaszüneti nap. november 8-én,
szombaton heti pihenőnap, november 9-én, vasárnap pedig ren-
des munkanap lesz.

↓ november 6-án, csütörtökön szombati munkaidő-beosztás,
nem vonatkozik ez a munkarend azokra a vállalatokra, ille-
tőleg az olyan munkakörben foglalkoztatott dolgozókra, ahol a napok
jellegére tekintet nélkül a termelés, üzemelés megszakítás nélkü-
li, folytonos, és rendeltetésük folytán munkaszüneti napon
is működnek. /mti/

- 32 -

12.20/pg

1330 g

bb 33. évente 50-60 000 mezőgazdasági dolgozó továbbképzését
kell megoldani

vid/kz/pg -n

1975. október 22.

szerdán a vépi mezőgazdasági szakmunkásképző és munkástovább-
képző intézetben tanácskozást tartottak a mezőgazdasági és élel-
mezésügyi minisztérium főhatósági, felügyeleti jogkörébe tarto-
zó mezőgazdasági, élelmiszeripari, faipari, erdészeti és föld-
mérési szakoktatási intézmények igazgatói. a tanácskozáson részt
vettek a megyei és a megyei jogú városi tanácsok művelődési, va-
lamint mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályainak képviselői, s
a tárcához tartozó trösztök, nagyvállalatok oktatási előadói és a
szakma vezető szakfelügyelői is.

vánca jeno mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes
bevezetője után dr. szücs kálmán, a mém főosztályvezetője ismer-
tette a szakképzés feladatait.

az ötödik ötéves terv végrehajtásához - hangsúlyozta - to-
vább kell javítani az oktató-nevelő munkát. számolni kell azzal,
hogy tovább csökken a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma, s
ezt elsősorban magasabb szintű szakmai képzéssel kell ellensúlyoz-
ni. a képzés jelentősége nagymértékben nő. elengedhetetlen,
hogy évenként ötezer fiatal kezdje meg tanulmányait a szak-
munkásképző intézetekben és mintegy 3.500 a szakközépiskolában.
rendkívül gyors a technika fejlődése, ezzel lépést kell tartani.

az oktató munkának is. egyidejűleg meg kell oldani a szakmun-
kások, betanított munkások rendszeres továbbképzését is. a negye-
dik ötéves tervben összesen mintegy hetvenezer fizikai dolgozó
vett részt továbbképzésben, az ötödik ötéves terv időszakában
viszont már évenként 50-60 ezer dolgozó szakmai ismeretei-
nek korszerű szintentartásáról, továbbképzéséről kell gondoskod-
ni.

az oktatás korszerűsítése érdekében ebben az évben már hét
olyan szakközépiskola működik, amely érettségi és szakmunkásbizo-
nyítványt ad. az ilyen iskolák számát az 1977-1978-as tanévre
már tizenhét szakmára terjesztik ki. tovább korszerűsítik a
szakmunkásképző intézetekben is az oktató-nevelő munkát. ezenki-
vül azoknak a szakközépiskolát végzetteknek, akik már néhány é-
vet a termelésben dolgoztak, lehetővé teszik a technikai mi-
nősítő vizsga megszerzését. eddig 2500 -an éltek ezzel a lehe-
tőséggel.

az előadások után számos felszólalás hangzott el, melyben az
intézmények vezetői kicserélték eddigi munkájukban szerzett ta-
pasztalataikat, hangsúlyozták a korszerű képzés, továbbképzés
jelentőségét, felhívták a figyelmet, hogy a mezőgazdasági terme-
lés szerves része a jól képzett munkaerő utánpótlás biztosítása, az
ágazatban dolgozók tudásának folyamatos gyarapítása, s ehhez a
minisztérium, a tanácsok és a szakoktatási intézmények szoros
együttműködése szükséges.

a tanácskozás után a résztvevők megtekintették azt a gépbe-
mutatót, amelyet az agroker vállalat rendezett a vépi intézet-
ben a magyarországon használatos, szocialista importból szár-
mazó mezőgazdasági gépekből. /mti/

- 33 -

bb. 35. időjárásjelentés

rj -cz

1975. október 22.

a meteorológiai intézet jelenti október 22-én 13.00 órakor

többfelé köd

az óceáni léghullámok a brit-szigeteken és észak-európa egy részén változékony, szeles, helyenként csapadékos időjárást okoznak. a skandináv-félsziget középső részétől moszkva térségéig, mintegy 1300 km széles magas nyomású légköri képződmény húzódik. hatására ezeken a területeken általában kevés a felhő, a ködöktől eltekintve száraz az idő. az enyhe és a hűvös levegő találkozási zónájában a német-lengyel síkságon, a cseh-medencében, valamint a kárpátok északkeleti részén szórványosan esik az eső. a következő 36 óra folyamán ennek a zónának még lesz hatása a kárpát-medence időjárására.

hazánkban kedden a déli órákig általában erősen felhős volt az ég, később többfelé felszakadozott a felhőzet. a dunántul nagy részén és az északi közép-hegység környékén 2-5 órán át sütött a nap. elszórtan keletkezett eső. a lehullott csapadék mennyisége általában nem érte el az 5 mm-t, csupán komáromban mértek 6 mm-t. a hőmérséklet napközben 10-16 fokig emelkedett. szerda hajnalra 1-10 fokig hűlt le a levegő. a kora reggeli órákban helyenként köd képződött. a délelőtti órákban változóan felhős, párás idő volt. a ködök nagy része feloszlott. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 10-13 fok között váltakozott.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 10.6 fok volt, a százéves átlagnál 0.9 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 11 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 mm, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig:

változóan felhős, párás, főként hajnalban és reggel többfelé ködös idő. legfeljebb egy-két helyen kisebb eső. mérsékelt, napközben megélénkülő északi, északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: általában 2-7 fok között, helyenként talajmenti fagy, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 11-16 fok között.

a duna vizállása budapestnél: 192 cm.
/mti/

12.45 rj

- 34 -

13⁴⁰g

bb. 34. bemutató a győri butorgyárban - különleges csiszoló anyaggal ismerkedtek a butoripari szakemberek

vid/ki/rj -cz

1975. október 22.

különleges csiszoló és fényező anyagot mutattak be szerdán a hazai butoripar képviselőinek a győri cardo butorgyárban. az almásfüzitői timföldgyár műszaki kollektívája olyan folyékony csiszoló és fényezőviaszokat kísérletezett ki, amelyek speciális timföldet tartalmaznak. ezt a terméket kitűnően hasznosíthatja a butoripar is.

az új anyag megismertetésére a timföldgyáriak a piackutatás leggyorsabb módját választották. ahelyett, hogy csupán prospektusokat, vagy mintakollektiókat küldtek volna az üzemeknek, felkérték a győri butorgyárat, a speciális timföld kipróbálására. az üzemi tapasztalatok, a győriek tanácsai alapján módosították az új terméket. így a szerdai országos bemutatón a legilletékesebb, a felhasználó ismertette, hogy az új csiszoló alkalmazásával milyen jó minőségű, magasan fényezett butorlapokat készítenek. a két gyár kapcsolata kitűnő példája annak, hogyan lehet a drága és igen sokszor nehezen beszerezhető import árukat egyenértékű, sőt annál jobb minőségű hazai anyagokkal helyettesíteni. a győri cardogyár már megszüntette a polirozó importját, s berendezkedett az almásfüzitői termékek alkalmazására. ezzel jelentős deviza kifizetésétől mentesül az üzem. a külföldinél ugyanis lényegesen olcsóbb a hazai termék. a győri gyárnak az sem közömbös, hogy e megrendeléseket haladéktalanul, mindig a kért időre teljesíti a timföldgyár. a gazdaságosan gyártható, speciális timföldből az ország minden butorgyárát el tudja látni az almásfüzitői üzem. /mti/

--

bb. 37. felárat fizet a pezsgő alapanyagért a közép-magyarországi pincegazdaság

vid/kz/rj -cz

1975. október 22.

megteltek a közép-magyarországi pincegazdaság hordói bácskiskun megyében. az ország legnagyobb pincészete a kiskunsági homokvidék 106 szőlőtermelő gazdaságából és több ezer kisüzemi ültetvényről fogadta az idei termést. a szüret végét jelzi, hogy szerdán átvették a félmilliomodik mázsa szőlőt, mustból pedig mintegy százezer hektolitert. ez megfelel az előzetesen leköötött mennyiségnek. annak ellenére, hogy a nyárutó nem kedvezett a szőlő cukrosodásának, tiszta, idegen anyagoktól mentes, megfelelő minőségű must érkezett a felvásárló telepekre.

/folyt.köv./

12.55 rj

- 35 -

13⁴⁵g

bb. 37. /felárat fizet... 1. folyt./rj

a homoki borok minőségét vigyázva az ellenőrzést is szigorították, a pincegazdaságok az előző éveknél jóval több mintát elemeztek. a már bevált gyakorlat szerint felárat kapnak a termelők a minőségi nyersáruért és a különleges fajták terméséért. ilyen például a tiszamentén termelt pozsonyi fehér, és a pezsgő alapanyaga, az izsáki sárfehér. a minőségi termelésre való ösztönzés közös érdeket szolgál, azt, hogy a rangot szerzett homoki borok megtartsák és növeljék versenyképességüket itthon és külföldön. /mti/

--

bb 36. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 8 órától 13 óráig

- n pg 1975. október 22.

1. borbándi jávos beszéde
2. dr. papp lajos beszéde
3. úttörővezetők vi. orsz. konferenciája
4. a szovjetunió ma
5. színjátzó fesztivál szabadkán
6. az ifjúságvédelem jogi eszközei
7. könyv a régi óbudáról
8. kisméltóságok emlékei
9. szovjet filmsorozat a tv-ben
10. zenei események
11. megfigyelés alatt a balatoni fehér busa
12. az első magyar bűvésztalálkozó
13. teljesítette földgáztermelési tervét az okgt
14. előrejelzés a kártevők elleni védekezésre
15. környezetvédelem
16. győri rába gyár
17. nyugdíjasok háza
18. miskolci műanyaggyár
19. importot helyettesítő hazai kőolajtermék
20. mini-házgyár
21. aszfalttermelés
22. ujtás a hidasi áll. gazdában
23. zalaegerszegi hűtőház
25. rendőrségi hírek
26. parafilatéliai kiállítás
27. vasuti váltórendszer építését kezdték meg
28. emlékezés teszársz károlyra
29. új technológia a carbon butorüzemben
30. kgst
31. tanácskozás az öregekről egerben
32. november 7-8 kétnapos munkaszünet
33. mezőgazdasági dolgozók továbbképzése
34. győri butorgyár
35. időjárás
36. hírjegyzék

/mti/

- 36 -

13.06/pg

1400 C1

bb 38. tudományos konferencia szekszárdon

vid/kz/pg -n 1975. október 22.

„ kutatások a gazdasági és társadalmi élet szolgálatában, „ cimmel, nyílt meg szerdán szekszárdon a dél-dunántúli történet- és néprajzkutatók, geológusok, levéltárosok és főiskolai tanárok tudományos konferenciája. mintegy harminc előadás hangzik el. /mti/

La két napon
--

bb 39. mihály andrás

s/hi/pg -n 1975. október 22.

70 éves korában elhunyt mihály andrás, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. 1934-től volt tagja a pártnak. hamvasztás utáni bucsuztatása október 28-án, kedden lesz 15 órakor a pest-erzsébeti temetőben.

--- mszmp xx. kerületi bizottsága

/mti/

bb 40. jakabistván,

hi/s/pg -n 1975. október 22.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje elhunyt. temetése október 27-én, hétfőn 15 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp vi. kerületi bizottsága

/mti/

--

bb. 41. káta margit,

hi/s/pg -n 1975. október 22.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje elhunyt. temetése október 28-án, kedden 15 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp vi. kerületi bizottsága
kereskedelmi, pénzügyi és vendéglátó-
ipari dolgozók szakszervezete elnöksége

/mti/

--

bb 42. a magyar állami népi együttes

mm/hi/pg -n 1975. október 22.

igazgatósága közli, hogy az október 25-re, szombat este 8 órára a budai vigadóba meghirdetett székházi előadása technikai okok miatt elmarad. a megváltott jegyek a vásárlás helyén visszaválthatók. /mti/

--
-37-

1400 C1

bb 44. magyar -bolgár kereskedelmi tárgyalások

tr/sl/pg-n

1975. október 22.

szerdán budapestre érkezett iliana kdzakova, bolgár belkereskedelmi és szolgáltatásügyi miniszterhelyettes, hogy molnár károly belkereskedelmi miniszterhelyettesel a magyar-bolgár választékcseré és műszaki-tudományos együttműködés alakulásáról tárgyaljon. a tárgyalások befejezésekképpen aláírják az 1976. évi magyar-bolgár belkereskedelmi választékcseré-egyezmény és a tudományos műszaki együttműködés jegyzőkönyvét. /mti/

bb 43. a környezeti ártalmak elősegítik a tüdőrák terjedését -érdekes vizsgálatról számoltak be a veszprém megyei orvos-és gyógyszerész napokon

vid/k/pg -n

1975. október 22.

szerdán, a veszprém megyei orvos- és gyógyszerész napok záróülésén nagy érdeklődést keltett dr. karácsony istvánnak, az ajkai onkológiai gondozó vezető orvosának és dr. bartos attilának, a keszthelyi agrártudományi egyetem tanészékvezető tanárának közös kutatásairól szóló beszámoló. a két kutató több mint tíz éve vizsgálja veszprém megyében a rosszindulatú daganatos megbetegedések számának alakulását és strukturáját. felfigyeltek arra, hogy szembetűnően emelkedik a megyében -különösen a férfiak körében - a tüdőrákban és bőrrákban megbetegedettek száma.

a két kutató 15 év dokumentációjának alapján, összehasonlította hogyan alakult a balatonpart kedvező mikroklímájú településeinek és a megye erősen szennyezett levegőjű iparmedencéiben az ilyen betegségek aránya. egyértelműen kimutatták, az erősen szennyezett levegőjű településeken többszörösen nagyobb a tüdő-és bőrrákban szenvedők száma. az okot keresve behatóbban megvizsgálták a légszennyezés összetevőit. megállapították, hogy a levegő kéndioxid tartalmának egy százalékos növekedésével 1.33 százalékos a tüdőrák arányának emelkedése. a környezet fokozódó szennyeződésével -mint a kutatások során szembe-tűnővé vált - tovább növekszik a más jellegű tüdőbetegségek száma is.

a kutatók felhívták a figyelmet a szervezett környezetvédelmi intézkedések fontosságára, amelybe nemcsak az ipari üzemekre és a társadalmi szervezetekre hárul feladat, hanem mind sürgetőbbé válik a megelőzés érdekében a szűrővizsgálatok kiterjesztése.

a kutatók az információk számítógépes feldolgozására szélesebbkörű áttekintést nyújtó, az összefüggések gyorsabb felismerésére, mintegy 70 kérdésből álló adatgyűjtő módszert dolgoztak ki. ezt a célravezető, az egészségügyi szolgálatot jobban segítő módszert, a kedvező tapasztalatok láttán, rövidesen az ország további öt megyéjében vezetik be. /mti/

- 38 -

13.50/pg

1430g

bb. 48. hetvenöt éves a győri keksz- és ostyagyár

vid/kz/rj -cz

1975. október 22.

alapítása 75. évfordulóját ünnepelte szerdán a magyar édesipar győri keksz- és ostyagyára. a dunaparti üzemben 75 évvel ezelőtt 60 ember kezdte meg a piskóta, az ostyalap és a mézes-bábos készítmények gyártását. csokoládét és cukorkát csak az 1920-as évek elejétől állítanak elő győrről. a gyár történetének kiemelkedő eseménye fűződik az 1906-os évhez: akkor alakította meg az itteni munkások közösség az édesipari munkások szabad szakszervezetét.

a felszabadulás után bővült a termékek skálája. napjainkban már csaknem 150 fajta cikket szállít a gyár a kereskedelemnek. valamennyi közül a teasütemények a legkapósabbak. a jubiláló nagyüzemnek jelenleg 1700-dolgozója van, s az idén 2250 vagon árut állítanak elő mintegy 500 millió forint értékben. ennek nagy többsége belföldön kerül forgalomba.

a 75 éves gyárban az ötödik ötéves tervben nagyszabású rekonstrukció kezdődik. ennek első lépcsőjében egy óriási raktárt építenek, ezt követi majd az ostyaüzemrész felújítása.

a jubileumi ünnepség keretében gyártörténeti kiállítás nyílt, amely az egykori dokumentumok mellett bemutatja a csomagolástechnika fejlődését is.

az ünnepségen csaknem 100 dolgozót tüntettek ki: többen megkapták az édesipar kiváló dolgozója és a vállalat kiváló dolgozója címet, 40-en pedig a törzsgárda jelvényt. /mti/

-.-

bb. 46. őszi nagyhalászat

d/ká/rj -cz

1975. október 22.

szép sikert hozott az őszi nagyhalászat a szolnoki felszabadulás halászatát vízeken. a szakszerű tenyésztői munka eredményeként mintegy két vagonnal megtették az eredetileg is magasra szabott tervet: 31 vagon izletes ponty, harcsa, amur, busa és más halfajta került a hálóba. a zsákmány kétharmada intenzív tógazdaságokból származik. a szolnoki halászok termelési eredményének értékét említi, hogy az idén mintegy kétszáz hektárral csökkent az intenzív haltermő terület, az alcsiszigeti holt tiszá-ágat ugyanis a horgászat, illetve a kajak-kenu sport céljaira engedték át. a halászok már a jövő évi jó fogást készítik elő: több vagon egy-két nyaras ivadékot telepítenek a holtágakba és a természetes vizekbe. /mti/

14.10 rj

- 39 -

1430g

bb 47. tájékoztató tudományos tanácskozás^l tiszazugban
vid/kz/pg -n 1975. október 22. ^lkiállítás

„tiszazug 1949-től 1975-ig,, címmel szerdán tudományos tanácskozás kezdődött a kunszentmártoni művelődési házban. a társadalomtudomány művelői, muzeológusok több előadáson tárják fel a jellegzetes alföldi tájterület negyedszázados változásait, társadalmi átalakulását. a tanyákkal egykor sűrűn behálózott tiszazugban meghonosodott a szocialista ipar és kialakult a korszerű, nagyüzemi mezőgazdaság. a múlt örökségét ma már jórészt a muzeumi és néprajzi emlékek őrzik.

a tanácskozással egyidőben villamosítástörténeti kiállítás nyílt. szemléltetően bemutatják egy régi tanyai ház kezdetleges eszközeit, ahol füstös petróleumlámpa fénye mellett fonással, kukoricamorzsolással töltötték a téli estéket. a kiállítás másik része a mai korszerű falusi lakás belsejét tárja az érdeklődők elé, a modern háztartási eszközökkel, a kávéfőzőtől a televízióig. felvonultatták a világítástörténet sok-sok eszközét is. ezzel befejeződött az a rendezvény sorozat amellyel tiszazug teljes társadalompolitikai és néprajzi történetét tárta fel az 1700-as évek elejétől napjainkig. /mti/

--

bb 45. könnyűipari delegáció

sl/tm/pg -n 1975. október 22.

dr. bakos zsigmond miniszterhelyettes vezetésével szerdán könnyűipari delegáció utazott csehszlovákiába, a magyar-csehszlovák könnyűipari állandó munkacsoport 8. ülésére. az ülésen áttekintik az elmúlt időszak együttműködését. értékelik a két ország könnyűipari vállalatai közötti szakosítási és kooperációs javaslatok megvalósításának helyzetét, és a két ország közötti népgazdasági tervkoordináció könnyűipari tapasztalatait. /mti/

--

14.25 rj

- 40 -

1500

bb. 50 ünnepi megemlékezés a tanácsok megalakulásának 25. évfordulójáról

t/pr/gk/rj hi -cz

1975. október 22.

huszonöt esztendősz hazánkban a tanácsrendszer: negyed századdal ezelőtt, 1950. október 22-én tartották magyarországon az első tanácsválasztásokat. az évforduló alkalmából szerdán a parlament kongresszusi termében ünnepi megemlékezést rendezett a magyar népköztársaság minisztertanácsa. a padsorokban - a csaknem 200 ezer tanácstag, tanácsai dolgozó képviselőjében - helyet foglaltak a főváros és a megyék küldöttei, zömmel olyanok, akik 25 esztendeje tevékenykednek a tanácsrendszer különböző pozícióiban. az elnökségben foglalt helyet biszku béla, az mszmp központi bizottságának titkára, és sarlós istván, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai, péter jános, az országgyűlés elnöke, dr. trautmann rezső, az elnöki tanács helyettes elnöke, rácz sándor, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, faluvégi lajos pénzügyminiszter, keserü jánosné könnyűipari miniszter, dr. prieszol olga, a közalkalmazottak szakszervezetének főtitkára, szép völgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke, borbély gábor, a kisz központi bizottságának titkára, továbbá a különböző szintű tanácsok számos vezetője. az elnökség tagja volt dmitrij nyikolajevics nyikitin, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége tanácsai osztályának vezetője, aki küldöttség élén tartózkodik hazánkban.

elhangzott a himnusz, majd borbándi jános, a minisztertanács elnökhelyettese mondott elnöki megnyitót.

/borbándi jános beszédét mai bb. 1-es számú kiadásunkon közöltük, az embargót az alábbi javítások figyelembevételével

f e l o l d j u k : /

az 1. folytatás 1. bek. 2. sorában a szöveg helyesen:
..munkájának e g y i k történelmi jelentőségü...

az 1. folytatás 2. bek. utolsó sorában a „végrehajtásában,, helyett

m e g v a l ó s í t á s á b a n irandó.

ezután dr. papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsai hivatalának elnöke mondott ünnepi beszédet.

/folyt.köv./

14.30 rj

-41 -

1505

bb. 50. /ünnepi... 1. folyt./rj

/dr. papp lajos beszédét mai bb. 2-es számú kiadásunkon közöl-
tük, az embargót az alábbi javítások figyelembevételével
f e l o l d j u k :

az 1. folyt. 1. bek. 13. sorában az „aktiv,, helyett l e l k e s
irandó.

a 2. folyt. 2. bek. alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen:

..politikájának k ö v e t k e z e t e s é r v é n y e s ü l é s é t - h a n g s t
lyozta...

a 2. folyt. 2. bek. utolsó sorában a szöveg helyesen:

...szervezésének t ö r t é n e l m i j e l e n t ő s é g ü m u n k á -
jában...

a 3. folyt. utolsó bekezdésének 14. sorában az „alkotó, tette kész,
helyett a l k o t ó r é s z i r a n d ó .

a 4. folyt. utolsó bek. alulról számított 3. sorában a szöveg helye-
sen: ..az ipari, j a v i t ó , é p i t ő i p a r i ...

az 5. folyt. 4. bek. 2. sorában az „emberszeretetből,, helyet
e m b e r s é g b ő l i r a n d ó .

a 6. folytatás 8. sorából az „önállóságukkal,, szó t ö r l e n
d ő .

az ünnepség borbándi jános zárszavával s az internacionálé
hangjaival ért véget. /mti/

--

,bb. 54. megkezdte próbaüzemét a csóvályi tévé-adó

i/kg/rj sl -cz

1975. október 22.

megkezdte próbaüzemét a csóvályi tévé-adóberendezés, amely a
televízió 1-es programjának műsorát sugározza. a próbaüzem három
hónapig tart, ez idő alatt az adó mérése és beállítása során szük-
séges néhány munkafolyamat miatt időnként hosszabb-rövidebb adás-
szünetekkel kell számolni. a csóvályi adó próbasugárzásával egyide-
jűleg javul a szekszárdi tévé átjátszó adó által kisugárzott műsor
minősége. /mti/

--

14.35 rj

- 42 -

150

bb 51. november 7 tiszteletére átadják az m-1-es új szakaszát
- szemle a befejezés előtt álló autóúton

vid/kz/pg -n

1975. október 22.

szerdán szakemberek népes csoportja utazott végig az m-1-es
autóút tatabánya-ujváros és komárom közötti új szakaszán. a kpm
közúti főosztályának rendezésében többek között a beruházó, a ter-
vező, a kivitelező vállalatok képviselői és a bm közlekedési szak-
emberei szemlét, ugynevezett forgalombahelyezési eljárást tartottak
a befejezés előtt álló új úton. felülbírálták a pályatest minő-
ségét, a közúti jelzőtáblákat, a csomópontok és az egyéb kapcso-
lódó létesítmények állapotát. a látottak alapján a szemlebizott-
ság megállapította, hogy az építkezésben közreműködő több mint
40 vállalat, intézmény dolgozói teljesítik ígéretüket: a terve-
zett november vége helyett november 7 tiszteletére átadják a for-
galomnak az új autóút tatabánya-ujváros komárom közötti sza-
kaszát.

a 25 kilométeres úton jelenleg még serény munka folyik.
az utolsó simitásokat végzik, korlátokat, kresz-táblákat és jelzé-
seket helyeznek el. a 19 hid és három csomópont teljesen elkészült.
itt használtak hazánkban először érdesített homokaszfaltot. az út
felülete így kopásállóbb az eddigi burkolatoknál, a nyirkos,
csapadékos időben is növeli a gépjárművek fékhatását. az út szé-
lessége 15 és fél méter. baloldali padkáját aszfalttal, a jobb-
oldalt murvával terítették. az útjelző táblák is eltérnek a
megszokottól: a helységneveket, s más jelzéseket is előre gyár-
tott elemekből - sok variációs lehetőséggel állították össze. ta-
tabánya- komárom között 63 útjelzőt, 1500 műanyag szélességjel-
ző oszlopot és több mint 100 kresz-táblát helyeztek, illetve helyez-
nek el.

az építők komárom megyei határán túl tovább dolgoznak az új
út vezetésén. 1977-ig elkészül győrig az összességében 56 kilo-
méter hosszú út, amely a teljes autópályát a baloldali
nyomvonalala lesz. /mti/

150

--
-43-

bb 49. garázdálkodókat ítélték el

vid/um kz cz

1975. október 22.

tömegverekedést okozott öt esztergomi férfi, a László és a Tóth testvérek. együtt szórakoztak az esztergom-kertvárosi móri borozóban, s rendbontásuk azzal kezdődött, hogy László Ferenc leverte az asztalról a poharakat, majd belekötött az egyik vendégbe. Tóth József is bekapcsolódott a vitába, s nem sokkal később az öt testvér együtt ütlegelte az őket jószándékkal rendreutasító vendéget. a szerencsétlen férfi védelmére sietőket is megverték, majd megtámadták a helyszínrre érkező körzeti megbízott rendőrt. László Imre zsebkésével különösen nagy riadalmat keltett a borozóban. a verekedés következtében hárman súlyosan megsérültek, köztük az intézkedő rendőr is.

az öt, büntetlen előéletű verekedő felett az esztergomi megyei bíróság ítélt. a vádlottakat csoportosulás tagjaként garázdasággal összefüggő hivatalos személy elleni erőszak büntetése miatt mondták ki bűnösnek, László Imre tettét azzal is súlyosbította, hogy zsebkéssel támadt a rendőrré. ezért László Imre 21 éves segédmunkást másfél évi, László József 35 éves gépkocsivezetőt 16 hónapi, László Ferenc 32 éves rakodómunkást 15 hónapi, ifj. Tóth András 28 éves gépkocsivezetőt 14 hónapi, Tóth József 30 éves gépkocsivezetőt 12 hónapi szabadságvesztésre ítélték. a közügyek gyakorlásától László Imrét három évre, a többi vádlottat két évre eltiltották. az ítélet jogerős. /mti/

--

bb 52. véget ért az első magyar-szovjet rektori konferencia miskolcon - a testvérintézményeket keresik fel a szovjet delegáció tagjai

vid/um kz cz

1975. október 22.

az utóbbi években hasznos és széleskörű együttműködés alakult ki a szovjet és a magyar felsőoktatási intézmények között. a közvetlen kapcsolatban lévő magyar és szovjet felsőoktatási intézmények vezetői az eddigi munka értékelésére, a további feladatok ismertetésére összehangolására és kiszélesítésére miskolcon, a nehézipari műszaki egyetemen tartották meg az első magyar-szovjet rektori konferenciát.

/folyt.köv./

- 44 -

14.45/um

1520

bb 52. véget ért ...folyt./um

a tanácskozássra érkezett szovjet küldöttséget n.f. Krasznov, a szovjetunió felső- és középfokú szakoktatási miniszterének első helyettese, a magyar delegációt pedig dr. Polinszky Károly oktatási miniszter vezette.

a háromnapos konferencia szerdai záróülésén a delegációk vezetői összefoglalták tapasztalataikat, majd előterjesztették az együttműködés elmélyítését szolgáló ajánlásokat. a mindkét delegáció által egyhangulag elfogadott ajánlások szerint a második szovjet-magyar rektori értekezletet 1977-ben Moszkvában tartják meg.

a zárókonferenciát követően dr. Simon Sándor, a miskolci nehézipari műszaki egyetem rektora, az intézmény huszonöt éves tevékenységét ismertette, majd a delegációk megtekintették az egyes tanszékeket.

a háromnapos rektori konferenciát követően a szovjet delegáció tagjai azokat a hazai felsőoktatási intézményeket keresték fel, amelyekkel közvetlen kapcsolatban állnak. látogatást tesznek a budapesti ötvös Loránd és a szegedi József Attila tudományegyetemen, a veszprémi és a budapesti műszaki egyetemen, a miskolci nehézipari műszaki egyetemen, a budapesti Marx Károly közgazdaságtudományi egyetemen, a budapesti iparművészeti főiskolán, a budapesti kertészeti egyetemen, a gödöllői agrártudományi egyetemen, a kaposvári mezőgazdasági főiskolán és a keszthelyi agrártudományi egyetem mosonmagyaróvári mezőgazdasági karán. a helyszínen értékelik az egyetemek közötti közvetlen kapcsolatokat és aláírják az 1976-ra és 1977-re szóló két éves együttműködési megállapodást. /mti/

--

bb 61. a szovjet tanácsi küldöttség a városházán

t pr/gk umhi cz

1975. október 22.

Szerdán a városházára látogatott az a szovjet tanácsi delegáció, amely Dmitrij Nyikolajevics Nyikitin-nel, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége tanácsi osztályának vezetőjével az élen tartózkodik hazánkban. a vendégeket Szépvölgyi Zoltán, a fővárosi tanács elnöke tájékoztatta a fővárosi tanács munkájáról, a városfejlesztés eredményeiről s különböző várospolitikai kérdésekről. /mti/

--

- 45 -

14.55/um

1540

bb 55. magyar építésügyi küldöttség utazott bulgáriába

k/sb/s/pg -n

1975. október 22.

padányi mihály építésügyi -és városfejlesztési miniszter-helyettes vezetésével szerdán magyar építésügyi küldöttség utazott szófiába. ahol a magyar -bolgár építésügyi és építőanyagipari együttműködés fejlesztésének újabb lehetőségeiről folytat megbeszéléseket a bolgár partnerekkel és meghatározzák a közös munka következő évi munkatervét. /mti/

-.-

bb 57. új szakmunkásképző intézet sárospatakon

vid/kz/pg -n

1975. október 22.

új oktatási intézménnyel gazdagodott sárospatak iskola-hálózata. szerdán megtörtént az új, hattantermes szakmunkásképző intézet átadása.

↳ műszaki

sárospatakon az utóbbi tíz évben kezdődött meg az erőteljesebb iparosítás. több új üzem települt a városba, közte a csepeli kerékpár és varrógépgyár részlege. az új tanintézetet a szakmunkás utánpótlás biztosítására hozták létre. /mti/

-.-

bb 56. magyar -kubai építésügyi együttműködési megállapodás

k/sb/s/pg -n

1975. október 22.

az építésügyi és városfejlesztési minisztériumban október 16-21 között magyar-kubai építésügyi együttműködési tárgyalásokat folytatott a két ország delegációja. a megbeszélések alapján padányi mihály építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes és enrique comendeiro hernandez építésügyi miniszter-helyettes, a két küldöttség vezetője megállapodást írt alá a két ország közvetlen építésügyi -műszaki-tudományos együttműködéséről. az okmányban rögzített feladatoknak megfelelően a kubai népgazdaság 1976-80 évi népgazdasági tervével összhangban a magyar szakértők segítséget nyújtanak a baráti ország építőipari szervezeteinek fejlesztéséhez, új építési módszerek alkalmazásához és a vezetőképzéshez. a két ország szakemberei a megállapodással egyidőben elfogadott 1976-1977 évi munkaterve alapján közösen végeznek műszaki fejlesztési munkákat. /mti/

-.-

- 46 -

14.55/pg

15.45

Belföldi hírek

m t i h i v a t a l o s k ö z l e m é n y e k

1975. október 22.

bb. 58. ülést tartott a minisztertanács

nj -cz

1975. október 22.

a kormány tájékoztatási hivatala közli: a minisztertanács szerdán ülést tartott.

a külügyminiszter tájékoztatta a kormányt le duan-nak, a vdp központi bizottsága első titkárának vezetésével hazánkban járt küldöttséggel folytatott tárgyalásokról. a vietnami dolgozók pártjának és a vietnami demokratikus köztársaság kormányának delegációja október 3.-8. között hivatalos, baráti látogatást tett Magyarországon. a szívélyes, elvtársi légkörben, a testvéri szolidaritás szellemében folytatott megbeszéléseket a teljes nézetazonosság jellemezte. több megállapodás született a két ország közötti kapcsolatok további elmélyítésére. a minisztertanács a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

a minisztertanács megtárgyalta és jóváhagyólag tudomásul vette a magyar-vietnami gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottság október 6.-7. között budapestben tartott v. üléséről, valamint a két ország közötti gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés következő tervidőszakra előirányzott fejlesztéséről szóló jelentést. a kormány intézkedett a feladatok végrehajtására.

/folyt.köv./

14.45 nj

w

1022

- 1 -

bb. 58. / ülést tartott... 1. folyt./rj

a kormány megtárgyalta és elfogadta andrej marincnak, a szlovén szocialista köztársaság végrehajtó tanácsa elnökének szeptember 18-23. között hazánkban tett hivatalos, baráti látogatásáról szóló tájékoztató jelentést.

a minisztertanács jóváhagyólag tudomásul vette a magyar-kubai gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottság szeptember 24-30. között budapesten tartott v. üléséről szóló jelentést és intézkedett a megállapodások végrehajtására.

a minisztertanács megtárgyalta és jóváhagyólag tudomásul vette a kgsi végrehajtó bizottságának október 13-15. között moszkvában tartott 73. üléséről szóló beszámolót. megbizta a nemzetközi gazdasági kapcsolatok bizottságát, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az ülésen elfogadott ajánlásokból eredő hazai feladatok végrehajtására.

a nehézipari miniszter javaslatot tett a recski rézérc-előfordulás részletes bányászati kutatásához szükséges létesítmények beruházására. a kormány a javaslatot állami nagyberuházásként jóváhagyta.

az egészségügyi miniszter és a központi statisztikai hivatal elnöke jelentést tett a népesedés alakulásáról és az eddig tett intézkedések kedvező hatásáról. a központi népi ellenőrzési bizottság elnöke a népesedéspolitikai feladatokról szóló 1973. évi kormányhatározat végrehajtásának vizsgálatáról számolt be. a minisztertanács a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

a kormány a munkaügyi és a nehézipari miniszter javaslatára határozatot hozott a munkaköri ártalmakban megbetegedett bányászok rehabilitációjáról. a jövőben azok a bányászok, akik eredeti munkakörükben egészségi okokból már nem vállalhatnak munkát, részleges keresetkiegészítést kaphatnak, ha egészségi állapotuknak megfelelő külszíni munkakörben dolgoznak.

a minisztertanács tudomásul vette a közlekedés- és postaügyi miniszter jelentését az október 14-i hajdusámsoni autóbussz-baleset vizsgálatáról, és határozatokat hozott a tömegközlekedés biztonságának fokozására teendő intézkedésekről.

a kormány ezután egyéb ügyeket tárgyalta. /mti/

--

14.50 rj

- 2 -

1630

bb. 53. három év alatt 17 százalékkal nőtt a zöldségtermő terület fejeér megyében

vid/kz/rj -cz

1975. október 22.

a zöldségtermelés helyzetével és fejlesztésével foglalkozott szerdán székesfehérvárott megtartott ülésén a fejeér megyei tanács végrehajtó bizottsága. a megye negyedik ötéves fejlesztési tervében - mint rámutattak - alapvető célkitűzésként szerepelt a zöldség- és a burgonyatermesztés területi fejlesztése, a termelési színvonal emelése. ennek ellenére a tervidőszak első két évében csökkent a zöldség- és burgonyatermő terület. a fejeér megyei tanács mérlegelte a csökkenés okait, s 1973-ban határozatot hozott annak megállítására, illetve az okok megszüntetésére. többek között az üzemi adottságoknak megfelelően készítettek el a területfejlesztési tervet, bázisgazdaságokat alakítottak ki a zöldség és a burgonyafejlesztés korszerűsítésére, s tervszerűen fejlesztették a mezőgazdasági üzemek öntözési és kertészeti szakmunkás ellátását. az intézkedések hatására három év alatt 17 százalékkal nőtt a zöldségtermelő terület a megyében. háromezerhétstizenhárom hektárról az idén már 4366 hektárra emelkedett. a burgonyatermesztés fejlesztése érdekében két burgonyatermesztési társulás alakult, tíz gazdaság, valamint a mék és a vetőmagtermelő vállalat kooperációjában. a társulások az idén már 1170 hektáron termesztettek burgonyát, s ezzel az ellátás hosszú távra is stabilizálódott. a termesztés fejlesztésével egyidejűleg korszerű tárolót is építettek székesfehérvárott, dunaujvárosban, kislángon és lajoskomáromban. a mék vállalat megkezdte a félkész burgonya feldolgozását is. a megye zöldség- és burgonya-szükségletének a negyvennyolc százalékát már tíz bázisgazdaság adja. a korai zöldségfélék termesztése is sokat javult az elmúlt három évben. a hajtattott terület az idén 275.000 négyzetméterre nőtt. ez az 1971 évinek csaknem háromszorosa.

az ötödik ötéves tervben az előzetes elképzelések szerint 4800 hektáron termesztenek majd zöldségfélét a megyében. ez nyolc százalékkal haladja majd meg a jelenlegi szintet. /mti/

--

15.00 rj

- 47 -

1510

bb.59. fogadás az országgházban

t pr/gk/hi/fé -cz

1975.október 22.

a tanácsok megalakulásának 25.évfordulója alkalmából szerdán a parlament vadász-teremben fogadást adott a magyar népköztársaság minisztertanácsa. részt vett a fogadáson biszku béla, az mszmp központi bizottságának titkára és sarlós istván, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai, borbándi jános, a minisztertanács elnökhelyettese, továbbá az elnöki tanács és a kormány számos tagja, társadalmi és politikai életünk több jeles vezetője, a különböző szintű tanácsok sok, kiemelkedő munkát végző tagja, dolgozója./mti/

-. -

bb.60. kitüntetési ünnepség a parlamentben

t pr/gk/hi/fé -cz

1975.október 22.

a tanácsok megalakulásának 25.évfordulója alkalmából kitüntetési ünnepséget rendeztek szerdán az országgház kupolacsarnokában. részt vett az ünnepségen biszku béla, az mszmp központi bizottságának titkára és sarlós istván, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai, péter jános, az országgyűlés alelnöke, dr.trautmann rezső, az elnöki tanács helyettes elnöke, rácz sándor, az mszmp kb osztályvezetője és dr.papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsai hivatalának elnöke.

a kitüntetettek érdemeit borbándi jános, a minisztertanács elnökhelyettese méltatta s nyújtotta át azokat a kitüntetéseket, amelyekkel az elnöki tanács, illetve a minisztertanács ismerte el a tanácsai munka területén kifejtett eredményes tevékenységüket.

a munkaérdemrend arany fokozatát kapta: dr.bába imre, a szentesi járási hivatal elnöke, bernics ferenc, a baranya megyei tanács vb.osztályvezetője, borbély sándor, a fővárosi tanács tagja, buda gábor, a minisztertanács tanácsai hivatalának elnökhelyettese, csulik mihály, a mezőkovácsházi járási hivatal elnöke, dr.fejes imre, a veszprém megyei tanács vb.osztályvezetője, ferenc jános, a heves megyei tanács apparátusának pártbizottsági titkára, dr.gonda györgy, a vas megyei tanács elnöke, halász józsef, a soproni városi tanács tagja, iski bertalan, a zemplénagárdi községi közös tanács elnöke, dr.kolozsvári lajos, a hajdu-bihar megyei tanács vb-titkára, kundi gyuláné, a berhidai nagyközségi tanács elnöke, dr.ladányi józsef, a borsod-abauj-zemplén megyei tanács elnöke, dr.mondok pál, a pest megyei tanács elnöke, pap-pert ádám, a pest megyei tanács tagja, parragi lajosné dr., a fővárosi ii.kerületi tanács tagja, scherman jános, a szombathelyi járási hivatal elnökhelyettese, szépölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke és tóth istvánné, az ózdi városi tanács tagja./folyt.köv./

-48-

bb.60./ kitüntetési ...folyt/fé

a munkaérdemrend ezüst fokozatában heten, bronz fokozatában tizenhárman részesültek. ötvenketten kapták meg ,,a 25 éves tanácsai munkáért,, kitüntető jelvényt.

x x x

kitüntetési ünnepséget rendeztek a minisztertanács tanácsai hivatalában is, ahol - borbándi jánosnak, a minisztertanács elnökhelyettesének jelenlétében - dr. papp lajos államtitkár, a tanácsai hivatal elnöke nyújtott át kitüntetéseket a tanácsai munkában, illetve a tanácsok irányításában negyed százada kiemelkedően dolgozóknak.

a munka érdemrend arany fokozatát kapta dr.raft miklós, a tanácsakadémia tanácsigazgatási szervezési intézetének igazgatója. a munka érdemrend ezüst fokozatában ketten, bronz fokozatában ugyancsak ketten részesültek. ,,a 25 éves tanácsai munkáért,, kitüntető jelvényt ötvenegyen kapták meg./mti/

-. -

bb.63. országos vízügyi bemutató szolnok megyében

vid-/kz/mné/fé -cz

1975.október 22.

nagyszabású bemutatón vett részt szerdán az ágazat műszaki, gazdasági és tervezésfejlesztési feladatainak megvitatására összehívott országos vízügyi tanácskozás mintegy 200 résztvevője. mezőhék - tiszaföldvár - kungyalu térségében tanulmányozta azt a hatalmas öntözőrendszert, amelynek kialakításában fontos szerepe volt a magyar-szovjet-ndk-bulgár meliorációs együttműködési szerződésnek is. a kiskörei víziépítéshez kapcsolódó öntözőrendszer 1976-ban befejeződő teljes kiépítése után több mint 4 000 hektárra szolgáltat majd vizet. a magasfokú automatizált öntözőrendszer a bemutatón résztvevő szakemberek egyöntetű véleménye szerint megfelel a korszerűségi követelményeknek, s az ország bármely síkvidéki területén érdemes hasonlót építeni, illetve felszerelni. megtekintették a szakemberek a harangzugi csatornán előregyártott elemekből épülő háromnyílású hidat is. tipustervét a vízügyi tervező vállalat szakemberei készítették. széleskörű tanulmányozására azért került sor, mivel ilyen hidat két hét alatt lehet összeszerelni az előregyártott elemekből. helyszíni betonozás csak az elemek összekapcsolásához szükséges./mti/

-. -

15.30/fé

-49-

16⁰⁵

16⁰⁵

bb 62. uj mederben a ronyva patak

vid.-kz/mné gi -cz

1975. október 22.

megközelítőleg 70 millió forintos költséggel új medret kapott sátoraljaujhely határában a ronyva patak. a körülbelül 400 ezer köbméter föld megmozgatásával és 40 ezer köbméter kő beépítésével kialakított 10 kilométeres új meder fölött 8 vasbetonhid ivel át. az új meder mélyépítését az tette szükségessé, hogy a patak gyakran - tíz évenként átlagosan háromszor - erősen megáradt, s előtötte sátoraljaujhely mélyebbek fekvő területeit, s ott nagyon tetemes károkat okozott. a decemberi határidőt több mint két hónappal megelőzően elkészült új meder óránként 600 ezer köbméter vizet tud levezetni, s ezzel végképpen megszünteti az árvízveszélyt sátoraljaujhelyen.
/mti/

--

bb 64. halálos üzemi baleset

/be gi hi -cz

1975. október 22.

történt a budapesti finomkerámiai művek XIX. kerület fadrusz utca 2. szám alatti gránit gyáregységében. szabó béla 33 éves segédmunkás, budapesti lakos szemcseörlő gépét tisztította és feltehetően elmulasztotta a gép kikapcsolását, amelynek forgó része olyan súlyos sérüléseket okozott, hogy szabó a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására a rendőrség szakértő bevonásával folytatja a vizsgálatot. /mti/

--

embargó 18.30 óráig!!!

bb 65. ülést tart a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága

/se gi -cz

1975. október 22.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának ülését október 23-ára összehívták.

a politikai bizottság az időszerű nemzetközi kérdésekről szóló tájékoztató, valamint a párttagsági könyvek cseréjére vonatkozó javaslat megvitatását indítványozza a központi bizottságnak. /mti/

--

15.25/gi

- 50 -

16¹⁵

b.66. kiállítás fiatal alkotók műveiből

vid-ká/fé -cz

1975. október 22.

tíz évvel ezelőtt alakult meg Egerben a megyei művelődési központ Pallas klubja, amely 1969 óta tagja az UNESCO körök nemzetközi szövetségének, s elnyerte a kiváló továbbá az aranykoszorus klub címet.

az évforduló alkalmából Szerdán kiállítás nyílt Egerben fiatal alkotók műveiből. este bemutató foglalkozást rendeztek a klub tagjai.

a program csütörtökön a fiatal utazók műsorával folytatódik. pénteken kerül sor a régi és az új klubtagok találkozó-jára, amelyre meghívták a tiszteletbeli és az alapító tagokat is. /mti/

--

bb.67. műemléki séta Esztergomban

vid-/kz/fé -cz

1975. október 22.

a muzeumi hónap eseményeként muzeumi sétát rendeztek Szerdán Esztergomban. az érdekes rendezvényen, amelyet dr. Horváth István, a Balassa Bálint múzeum igazgatója vezetett, az Esztergomi múzeumbarátok körének tagjai, valamint a város idegenvezetői vettek részt. ez alkalommal magát a királyi palotát vették tüzetesen „szemügyre”, megismerkedtek az utóbbi évek várhegyi ásatásaival is. azokat a nehezen megközelíthető helyeket is felkeresték, ahová az átlaglátogató még nem juthat el. így többek között megnézték a barokk kaszárnya épületben 1973-74-ben végzett falkutatásokat, amelyekkel az egykori vitéz János palota olyan sok részletét tárták fel, hogy szép gótikus palotát lehet majd kialakítani belőle. /mti/

--

15.40/fé

-51-

16¹⁵

bb.68. pedagógus képzőművészek tárlata szolnokon

vid-/kz/fé -cz

1975.október 22.

szerdán a szolnoki szigligeti színház előcsarnokában megnyílt a szolnok megyei pedagógus képzőművészek kiállítása. a tárlaton tizenkilenc alkotóművész negyven festménye, grafikája, szobra, kisplasztikája és bronzplakettje látható. a zsüri szerint a megye pedagógusainak hagyományos tárlata a korábbiakhoz képest tartalmában és technikájában is gazdagodott. 12 alkotást a novemberben nyíló országos pedagógus tárlaton is bemutatnak./mti/

--

bb.69. türr istván - emlékkiállítás baján

vid-/kz/fé -cz

1975.október 22.

türr istván születésének 150.évfordulója alkalmából szerdán a legendás garibaldista tábornok életét és pályafutását dokumentáló kiállítás nyílt szülővárosában, a nevét viselő bajai muzeumban. az emlékkiállítás bemutatja türr istván tábornoki egyenruháját, kitüntetéseit, használati, személyi tárgyait. érdekes az az okirat, amely a ferencz-csatorna építését engedélyezte. figyelmet érdemel az általa 1868-ban megfogalmazott röpírat, amely ugynevezett népoktatási körök szervezését kezdeményezte, s amiből azután országos akció lett. a temetésére küldött koszorúk kiállított szalagjai azt tükrözik, hogy számtalan egyesületnek, társulatnak volt tagja, elnöke türr istván. látható továbbá a róla megjelent könyvek, cikkek gyűjteménye is. baja város tanácsa egyébként tudományos ülést rendez emlékére, amelyre a terv szerint a jövő év márciusában kerül sor./mti/

--

bb.74. magyar küldöttség utazott a moszkvai környezetvédelmi szimpóziumra

gg/hi/fé -cz

1975.október 22.

s.hegedüs lászlónak, a hazafias népfront országos tanácsa titkárának vezetésével szerdán magyar küldöttség utazott moszkvába, ahol részt vesz az október 23-25. között megrendezésre kerülő nemzetközi környezetvédelmi tudományos szimpózium./mti/

15.50/fé

-52-

bb.70. korszerűsített munkaszervezés a csongrád megyei boltokban

vid-kz/fé -cz

1975.október 22.

csongrád megyében általában zökkenőmentesen megtörtént a negyvennégy órás munkahét bevezetése a kereskedelemben, alapította meg a népi ellenőrök közelmúltban tartott vizsgálata. a megyei nebszerdai szegedi ülése elé került jelentésük utal arra, hogy kéthetenként a szabadnapok többségét ma már megkapják a kereskedelem dolgozói is.

a negyvennégy órás munkahét bevezetése előtt szinte minden üzletben megvizsgálták, hogy a hét egyes napjainak, és az egyes napok, egyes óráiban hogyan alakul a forgalom. ennek figyelembevételével, a lakosságot előre tájékoztatva, vezették be a lépcsőzetes munkakezdést, módosították a nyitvatartási időt. általában a régebbinél korszerűbb munkaszervezéssel törekedtek mindenütt arra, hogy a lakosság vásárlását megkönnyítsék. szegeden és a megye városaiban például vásárlási körzeteket alakítottak ki. e körzetekbe egy-egy központi fekvésű üzlet még akkor is nyitva tart, amikor a környék többi boltjában szabadnapon vannak az eladók.

a népi ellenőrök vizsgálataik tapasztalatai alapján több mint husz javaslatot tettek a munkaerő gondok enyhítésére, a munkahelyi körülmények javítására, a kereskedelmi áruszállítás fokozott gépesítésére. mivel a bolti dolgozók hetven százaléka nő, figyelemre méltó az a javaslatuk, hogy az élelmiszeripari üzemek a jelenleginél kisebb súlyú, könnyebben mozgatható csomagokban külből az üzletekbe az árut. a kisgyermekes anyák kérésére sürgetik, hogy a tanácsi bölcsődék és óvodák nyitvatartási idejét egyeztessék a kiskereskedelmi üzletek nyitvatartásával.

a javaslatok között szerepel az is, hogy igyekezzenek megváltoztatni a lakosság vasárnapi vásárlási szokásait és fokozatosan törekedjenek arra, hogy a vasárnap nyitvatartó üzletekben csak kenyeret és tejet árusítsanak./mti/

--

bb 71. a félmilliomodik látogató - az őszi bnv szerdai eseményei

t kf-ol-sz/mm gi -cz

1975. október 22.

az elmúlt hét nap alatt több mint 450 ezren tekintették meg az őszi bnv-t, amely utolsóelőtti napján, szerdán délután fogadta a félmilliomodik látogatót. a finiséhez érkezett vásáron zsufolódtak az események.

/folyt. köv./
16.10/gi

- 53 -

16.10

bb 71. /a félmilliomodok ... 1. folyt./gi

a szakmai napok utolsó nagy központi rendezvényeként a konfekcióipar, valamint a kötő-hurkolóipar és a kereskedelem szakembereinek találkozóját tartották.

szakmai napon kiemelték, hogy a felsőruházati cikkek forgalma az idén megközelítette a nyolcmilliárd forintot, s jövőre várhatóan további nyolc százalékkal emelkedik. egyeztették a kereskedelem igényét az ipar kínálatával. az árualapot mennyiségileg kielégítőnek ítélték, de a termékösszetételben 1976-ra bizonyos módosításokra lesz szükség. készülnek a konfekció új méterezésére, amit várhatóan a jövő év első felében vezetnek be. a kereskedelem olyan választékot kért, amely ösztönöz a vásárlásra. hangsúlyozták a gyermekruhaellátás fontosságát, tekintettel arra, hogy most például több mint 2 millió 14 éven aluli kis „honpolgárt”, kell ellátni korszerű öltözékekkel. ma már ott tartunk ugyanis, hogy a legkisebbek korosztályának egyre zökkenőmentesebb ellátása mellett a fő gondot a 6-12 évesek öltöztetése okozza. ehhez kérték a kereskedelem képviselői a korszerűbb, a színesebb, a derűsebb anyagokat. a kül- és belkereskedelem képviselői egyaránt igényelték egy olyan hosszútávú közös koncepció kidolgozását, amelynek megvalósításával emelhetik mind a hazai ellátás, mind pedig az export színvonalát. a külkereskedelem képviselői felhívták az ipar figyelmét arra, hogy éljen a devizahiteles beruházási lehetőségekkel, hozzanak létre újabb kapacitásokat a tőkés piacokon is gazdaságosan értékesíthető termékek gyártásához.

más szakmák képviselői is tárgyaltak ezen a napon. a 18-as pavilonban az iskolabutor és sportszerárugyár fővállalkozásában az állami és szövetkezeti iparsportszer szakmai napján a termelők és a kereskedelem megbeszélésein a tömegsportot szolgáló termékek fejlesztése, az igények, s a gyártási lehetőségek kerültek szóba. ott voltak a szakmai napon az otsh képviselői is. az iskolabutor és sportszerárugyár megállapodást kötött a triál kereskedelmi vállalattal 40 millió forint értékű sportszer jövő évi szállítására. külön is rögzítették a szerződésben, hogy az üzem az iskolai tornaszerek gyártását a kereskedelem igényeinek megfelelően kétszeresére növeli. a gyár ezen kívül az artex közreműködésével 250 ezer dollár értékű sportszer tőkés exportjáról tárgyalt, a hungarotex-szel pedig 600 ezer dollár értékű sátor ugyancsak nyugati országokbeli szállítására folytatott megbeszélést.

a kereskedelem technikai és vendéglátóipari gépkiállítása, a hoventa is az utolsó szakmai napját tartotta: az iparcikk és a nagykereskedelmi vállalatok igazgatóinak mutatták be az értékesítés és a raktártechnológia legkorszerűbb eszközeit, módszereit.

/folyt. köv./
16.15/gi

- 54 -

1700

bb 71. /a félmilliomodok ... 2. folyt./gi

az első szakkiállítás rendezői összegezve az eddigi tapasztalatokat, az mti munkatársának elmondották, hogy a kulturált kereskedelem eszközeinek, a kiszolgálást gyorsító, s a kereskedelmi dolgozók nehéz fizikai munkáját könnyítő gépeknek a kiállítása nemcsak a szakemberek körében aratott a vártnál is nagyobb sikert, hanem tetszett a közönségnek is. a kiállítás - amely összehasonlítási lehetőséget adott a hazai azonos termékek, valamint a hazai és a külföldi hasonló gyártmányok között - együttes gazdag kínálatával meglepte a szakemberek többségét, hiszen nem volt ismert, hogy például abc és iparcikkáruházak komplett berendezéseire ma már több vállalat is képes és bemutatott olyan előregyártott elemekből készíthető üzletet, amelyet egy hét alatt felépíthetnek és teljesen be is rendezhetnek.

a hoventa szakmai napjain a kereskedelmi ágazatok vezető szakemberei és az ipar képviselői hasznos tanácskozásokat is folytattak. a szakmai tárgyalásokon a konstruktőrök hasznos tanácsokat kaptak a gyártmányfejlesztéshez. a gyakorlati szakemberek javaslatára például elismerték, hogy módosítani, finomítani kell a vásárdíjas pénztárpultot, s kiegészítésre szorul az előregyártott üzletek típusa is.

/folyt. köv/

bb 75. ujitási kézikönyv jelenik meg - ujitási ankét szolnokon

vid.-fm gi -cz

1975. október 22.

az országos találmányi hivatal és a szakszervezetek szolnok megyei tanácsának együttműködési megállapodása keretében, szerdán, ujitási ankétot tartottak szolnokon. a vállalati igazgatókat, ujitási irodavezetőket, előadókat dr. szilvássy zoltán, az országos találmányi hivatal elnökhelyettese tájékoztatta az ujitómozgalom helyzetéről, feladatairól, majd munkatársaival együtt válaszolt a feltett kérdésekre.

az ankéton hangsúlyozták, hogy gazdasági életünkben egyre nagyobb helye és szerepe van a dolgozók alkotó ötleteinek, javaslatainak. érvényt kell szerezni a termelés gazdaságosságának, amelynek egyik lendítő ereje az ujitómozgalom. bejelentették, hogy decemberben megjelenik az ujitók kézikönyve, amely részletesen magyarázza a legutóbb megjelent ujitási rendeletet, módszereket ad a mozgalom szélesítéséhez. a jövő évtől kezdődően megszervezik az ujitási előadók magasabb szintű, szervezett képzését is. a csaknem két éve megkötött együttműködési megállapodás alapján novemberben újabb ujitási tanácskozásra kerül sor szolnokon, amikor a beruházási célokat elősegítő ésszerűsítések, találmányok szükségességéről lesz szó. /mti/

-.-

16.25/gi

- 55 -

1700

bb.72. a bolgár emlékmúzeum alapkövetétele harkányban

vid-/fm/fé -cz

1975.október 22.

a muzeumi hónap kiemelkedő eseményének színhelye volt szerdán harkány: dél-baranya híres fürdőhelyének központjában garamvölgyi józsef kulturális miniszterhelyettes ünnepélyes külsőségek között helyezte el a bolgár emlékmúzeum alapkövét és alapító okmányát. az ünnepségen résztvett a-alekszandr fol, a bolgár népköztársaság művészeti és kulturális bizottságának elnökhelyettese, a hazánkban üléselő magyar-bolgár kulturális vegyesbizottság képviselői, a baranya megyei, a siklósi járási és a helyi párt-, állami szervezetek vezetői, a bolgár testvérmegye, szliven küldöttei.

takács gyula, a baranya megyei tanács elnökhelyettese ünnepi beszédében kiemelte: az illetékes kulturális szervek döntése alapján, megvalósuló emlékmúzeum legfőbb hivatása lesz, hogy a drávai felszabadító harcoknak önálló kiállítás keretében a hősi halottak sírja közelében állítson méltó emléket. mint ismeretes, a bolgár népi hadsereg - a szovjet csapatok oldalán - részt vett dél-dunántul felszabadításában és a ii. világháború legsúlyosabb ütközeteit a dráva mel-lékén vívta meg a hitleristák ellen. hősiességüket emlékmű hirdeti harkányban, és a katonai temetőben nyugszanak azok a bolgár harcosok, akik a véres drávai csatákban - elsősorban drávaszabolcs térségében - életüket áldozták népünk szabadságáért. a siklósi várban hadtörténeti kiállítás szemlél-teti a bolgár csapatok drávai hadjáratát. az egyszintes új múzeumépületben több kiállítóterem lesz. egyik a hazánk fel-szabadításában részt vett 1.bolgár hadsereg emlékét örökíti meg. az állandó katonai kiállítás mellett helyet kapnak a bolgár kommunista párt történetét, bulgária mai életét, a szocialista építés eredményeit bemutató kiállítások. lesz továbbá az épületben egy száz négyzetméter alapterületű elő-adó, illetve klubterem, amely tanácskozásokon, hangversenyeken irodalmi bemutatásokon kívül időszakos kiállítások rendezésére is alkalmas lesz. így a múzeum a magyar-bolgár kultu-rális kapcsolatok ápolásának hatékony, élő műhelyévé válik. az új intézmény mintegy testvérpárja lesz a bulgáriai sumen városban működő kossuth-múzeumnak.

az alapító okirat mellé írásos dokumentumot helyeztek szliven megye küldöttei is.
/folyt.köv./

-56-

1710

bb.72. / a bolgár ...folyt/fé

az új intézményt, - amelynek terveit a pécsi pollack mi-hály műszaki főiskola épülettervezési tanszékén készítették, - jövő év őszén, bulgária felszabadulásának évfordulóján a-vatják fel.

az ünnepség után a bolgár vendégek megkoszorúzták a har-kányi bolgár hősi emlékművet, majd megtekintették a siklósi várban látható bolgár katonai kiállítást./mti/

-. -

bb.73. természettudományi kiállítás kőszegen

vid/p kz -cz

1975. október 22.

* nagyszámu érdeklődő jelenlétében nyílt meg szerdán a kősze-gi jurisich művelődési központban a „száz rovar, kétszáz kép,, című természettudományi kiállítás. a természettudományi múzeum által rendezett kiállításon 15-20 szoros nagyításban láthatók a hazai rovarok legjellemzőbb példányai.

a kiállítást állandó diavetítés egészíti ki, s a tablókról leolvashatók a bemutatott rovarok kal kapcsolatos legfontosabb tudnivalók. a szemléletes tárlat elsősorban az általános és kö-zépiskolák tanulóinak biológiai ismereteit növeli, de hasznos tájékoztatást ad a kiállítás felnőtt látogatóinak is./mti/

-. -

bb.76. a postás szimfónikus zenekar

tr/hi/p -cz

1975. október 22.

szerdán nagy sikerrel rendezte meg x. jubileumi zenei versenyé-nek döntőjét. a posta-vezérigazgatóság és a postások szakszerve-zete értékes díjait a kovács kornél fuvola - mikó ilona vibra-fon-szólista és a weber klarinét kvintettet játszó fuvósötös tagjai- uhrner rudolf, pamirás miklós, honor margit, jánosi sán-dor és melis béla - kapták./mti;/

-. -

16,45/p

- 57 -

1715

bb 77. diplomáciai hírek

/tr gi hi la

1975. október 22.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, losonczi pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, és apró antal, az országgyűlés elnöke búcsulátogatáson foradta dr. ziga voduseket, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki szerdán végleg elutazott budapestről.

x x x

losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, lázár györgy, a minisztertanács elnöke és apró antal, az országgyűlés elnöke fogadta dr. kázmér zsigmondot, hazánkban az ausztráliai államszövetségbe akkreditált nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére. /mti/

--

bb 78. elutazott a román békebizottság főtitkára

/gk gi hi la

1975. október 22.

befejezte magyarországi látogatását sanda ranghet, a román békebizottság titkára, aki az országos béketanács meghívására tartózkodott hazánkban. megbeszélést folytatott a magyar békemozgalom vezetőivel a két ország békeszervezeteinek együttműködéséről, és fogadta őt dr. sik endre, az országos béketanács elnöke.

a román vendég itt-tartózkodása során ellátogatott baranya, heves és veszprém megyébe, tanulmányozta a tömegmozgalmak és szervezetek béke- és szolidaritási munkáját.

sanda ranghetnek az országos béketanács elnöksége a két mozgalom és a népeink közötti barátság ápolása érdekében végzett munkája elismeréseként a békemozgalom kitüntető jelvényét adományozta. a kitüntetés átadásakor jelen volt ioan cotot, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete.

sanda ranghet szerdán elutazott budapestről. /mti/

--

17,10/gi

- 58 -

172

bb.71. félmilliomodik látogató - az őszi bnv ...3.folyt/

t kf-ol/sc/fé la

1975.október 22.

sajtótájékoztatók

budapesti gépipari szövetkezetek szövetségének szerdai sajtótájékoztatóján beszámoltak arról, hogy az idén több mint 800 millió forint értékű fogyasztási cikket bocsátanak a lakosság rendelkezésére, 18 százalékkal többet mint tavaly. a szolgáltatások értéke eléri a 120 millió forintot.

a következő öt évre kialakult elképzelések szerint 1980-ra a termelési érték eléri a nyolc-milliárdot, az export szállítások értéke három milliárd forinttal, a belkereskedelmi teljesítés 60 százalékkal nő, - változatlan létszám mellett.

a jövő terveit ágazati napok, tárgyalások sorozata mellett egy hosszabbtávú, közös export-program kidolgozásával is elő kívánták segíteni. a 69 szövetkezetből 40 exportra is termel, köztük több olyan kollektíva van, amely termékei 80 százalékát exportra készíti.

a bnv-n a szövetkezetek külföldi üzleteivel több szerződést is kötöttek, egyebek mellett kertibutorok, hűtőpultok, olaj- és levegőszűrők, valamint hangszerek szállítására.

az 1.200 millió forint termelési értéket előállító fővárosi kézműipari vállalat szerdai sajtótájékoztatóján elmondották, hogy mintegy 800 millió forint az idei belföldi szállításuk értéke. divatbemutatók, kiállítások egész sorát tarták közönség elé a 36 szakma produktumait felölelő gazdag választékot, köztük sok újdonságot. a bnv-n kiállított termékek sorában nagy érdeklődést váltott ki a kord-, illetve a vászon felsőrésű turacipő, amiből 1976-ra már százezer páras megrendelést is kaptak. az iskoláskorúaknak szánták az impregnált orkánanyagból készült kapucnis, zippzáras esőgallért, amelyet jövőre már árusít az úttörő áuház. sokan érdeklődtek az új „szendvicselt”, laminált kárpitanyag iránt, amely butorhoz és autóülésre egyaránt használható.

milan drnjevic, jugoszlávia budapesti kereskedelmi tanácsosa és a bnv-n részvevő jugoszláv kiállító vezetői sajtótájékoztatón ismertették a legújabb fogyasztási cikk-újdonságukat. negyven jugoszláv vállalat 1900 négyzetméternyi kiállítási területen mutatja be gyártmányait; egyedül a butorok mintegy 1300 négyzetméternyi helyet foglalnak el. /folyt.köv./

-59-

1450

bb.71. / félmilliomodik 4.folyt/fé

a legnagyobb jugoszláv butorgyárak termékei nagy közönségsikert arattak a vásáron. a bemutatott butorok a vásár után a szaküzletekben megvásárolhatók, s tervezik, hogy a jövőben már a legújabb típusokból is szállítanak a magyar megrendelőknek. a két ország kereskedelmi együttműködéséről szólva elmondták, hogy különösen az utóbbi időben fejlődött dinamikusán mind az árucserforgalmi, mind a kooperációs kapcsolat. a magyar butoripar képviselőivel például tárgyalásokat kezdeményeztek egy esetleges butorgyártási kooperáció lehetőségeiről.

nyársik istván, a tannimpex vezérigazgatója sajtótájékoztatót tartott abból az alkalomból, hogy a vállalat öt évre szóló együttműködési megállapodást írt alá a tiszai cipőgyárral. a szerződés alapján jobban összehangolják majd a termelési lehetőségeket a külkereskedelmi igényekkel. megszabták a gyártmányfejlesztés irányát, a piaci és az ármunka módszereit is. ezzel egyidőben a két vállalat szocialista brigádjai is együttműködési szerződést kötöttek.

ugyancsak a bnv-n kötött hosszú lejáratu megállapodást a tannimpex és angliai vegyes vállalata, a richmond. a szerződés előírja a tiszai cipőgyár termékeinek nagyobb mennyiségű kivitelét angliába. az angol képviselő a vásáron elmondta, hogy a következő esztendőben már évi 600 ezer pár magyar cipő kerül az angliai üzletekbe.

szerződéskötések - megállapodások -
üzleti tárgyalások

a könnyűipar több nagy termelővállalata kötötte meg 1976-ra szóló belkereskedelmi szerződéseit a vásáron. ezek közül például a debreceni ruhagyár összesen 62.5 millió forint értékben szállít mintegy 300 ezer férfi-, női és bakfis felsőruházati cikket budapesti és vidéki nagykereskedelmi vállalatok, valamint a centrum áruházak részére. a kaposvári ruhagyár 300 millió forint, a május 1. ruhagyár pedig 800 millió forint értékű termék szállítására kötelezte magát nagykereskedelmi partnereivel.

x x x

a hódmezővásárhelyi divatkötöttáru gyár a rövidköt nagykereskedelmi vállalattal írt alá szerződést amelynek értelmében összesen 522 millió forint értékben 5 millió kötött felsőruházati cikket, illetve sapkát szállít 1976-ban partnereinek.

/folyt.köv./
17.15/fé

-60-

17.15

bb. / félmilliomodik ... 5.folyt/fé

újabb szerződést kötött a vásáron az amfóra-üvegt vállalat. ezúttal a finomkerámiaipari művekkel állapodott meg a következő öt évre előre, összesen 1,7 milliárd forint értékű, elsősorban tömegigényeket kielégítő olcsó edények, étkezőkészletek szállításában. megbeszélték azt is, hogy a házgyári konyhákhoz méretezett s a vásáron is több helyen bemutatott edényeket már a jövő évtől forgalomba hozzák.

a borsodi vegyikombinát együttműködési szerződést kötött a pest megyei pincegazdasággal, amely szentendrén építi új palackozóüzemét, ahol a korábban tervezett üvegtöltősorok, palackozó berendezéseket állítanak munkába. várhatóan 1977-től megkezdik néhány fajta bor és üdítőital műanyag palackba töltését is.

ugyancsak a bvk a belkereskedelmi szakemberekkel megállapodott, hogy milyen módon terjesszék el a 3 különböző színben készülő új tartós és mosható műanyag falburkolót az ongaroplastet, amely a korábbi típusnál jóval olcsóbb. a fővárosban a tüzip már megkezdte árusítását.

a vbkm világítástechnikai gyára megállapodott a ravill, a vidéki nagykereskedelmi vállalatok, valamint a butorért képviselőivel különböző világítótestek jövő évi szállításáról, köztük is elsősorban a vásáron kiállított legújabb típusokból.

a gyár a konzumex-en, a ravill-on és az artex-en keresztül szerződést kötött 5 ezer csillár és egyéb lámpatest ndk-beli exportjára. a vállalat megállapodott nyugat-német partnerével is, hogy a kiállított faragott és fonott lámpákból még az idén nagyobb mennyiséget szállít. egy másik nszk-beli céggel arról tárgyaltak, hogy a belföldi választék bővítése érdekében magyar lámpákhoz nyugat-német műanyag lámpatesteket vesznek.

a videoton-nál a fővárosi és vidéki belkereskedelmi szakemberek tárgyaltak a gyár legújabb gyártmányainak jövő évi forgalmazásáról. megállapodtak abban, hogy a tervezettnél több mini-vidi kistelevíziót, érintéses kapcsolású tünde készüléket, kétnormás urh sávu autórádiót és sztereo asztalirádiót gyártanak a kereskedelemnek. ezek a készülékek várhatóan már a jövő év első felében kaphatók lesznek a boltokban.

/folyt. köv./

17.30 bh

- 61 -

17.30

bb 71. / félmilliomodik... 6. folyt./ bh

a budavox szovjet partnerével, a maspriborntorg külke-
reskedelmi egyesüléssel irt alá több mint 4 millió rubel értékű
szerződést. a megállapodás értelmében a finommechnaikai vállalat,
az orion és a brg mikrohullámu és urh berendezéseit szállítják
a szovjet megrendelőknek 1976-ban.

x x x

több hivatalos vendéget, küldöttséget is fogadott a vásár.

az mszmp megyei gazdaságpolitikai osztályvezetőit és tit-
kárait udvardi sándor külkereskedelmi miniszterhelyettes fo-
gadta a vásárközpontban. a vendégek megtekintették a fogyasz-
tási cikkek gazdag árubemutatóját, a hazai vállalatok s a
szocialista országok kiállítását.

meglátogatta a vásárt enrico komandero kubai építésügyi
és környezetvédelmi miniszterhelyettes.

iljana kazakova bolgár belkereskedelmi miniszterhelyet-
tes molnár károly belkereskedelmi miniszterhelyettes társasá-
gában tekintette meg az árubemutatót, a vásárlátogatás után
a bolgár vendég nagy elismeréssel szólt a gazdag kiállí-
tásról, s hangsúlyozta, hogy a bolgár vállalatok is elsősorban
olyan cikkeket mutattak be, amelyek a jövőben bővítik a forgal-
mat. a két ország könnyüipari együttműködéséről szólva megemli-
tette, hogy a jövőben - a lehetőségek még jobb kihasználásával -
módot lát a kooperációra a két ország vállalatai között a tex-
tiliparban, a konfekcióiparban és a cipőgyártásban.

x x x

csütörtökre, a vásár utolsó napjára központi rendezvényt
nem jelez a hungexpo naptára. ezt a napot már a vásári munka
befejezésére, a kiállítás eredményeinek értékelésére, a tár-
gyalások lezárására fordítják a kiállítók./mti/

-. -

- 62 -

17.35 bh

1805

bb 81. a közlekedés- és postaügyi minisztérium jelentése
a beirut-i légikatasztrófáról

sz bh la

1975. október 22.

a malév budapest-beirut között közlekedő járatának ma-240
számu ha-lci lajstromjelű, tu 154 típusu repülőgépe - mint
korábban jelentettük - szeptember 30-án néhány perccel a
beirut-i leszállás előtt szerencsétlenül járt. a repülőgép
utasai és személyzete életüket veszítették. a hazai és a li-
banoni légügyi hatóságok vizsgálatot indítottak, a szerencsét-
lenség színhelyére magyar szakértői bizottság utazott.

a repülőgép budapesti műszaki előkészítése és karbantartá-
sa rendben megtörtént, az indulás előtti ellenőrzés során sem-
miféle hibát nem állapítottak meg.

a vizsgálat szerint a repülőgép a tervezett budapest-
várna-istanbul-nicozia utvonalon - leszállás nélkül - haladt.
a rendelkezésre álló rádiólevelezési magnetofon szalagok meg-
hallgatása alapján az út zavartalan, szabályszerű, a személy-
zet tevékenysége a repülés alatt kifogástalan és előírás-
szerű volt.

a repülőgép és az irányító szolgálatok rádióösszeköttetése
az eddig ismeretlen okból bekövetkezett robbanás pillanatáig
ugyancsak zavartalan volt és ezt megelőzően a gép parancsnoka
zavaró körülményt nem jelentett.

a vizsgálat megállapította, hogy a repülőgép roncsai
beirut-tól észak-nyugatra mintegy 10 km-re kb. 500 méter mély-en

a tengerfenéken helyezkednek el és ezért a katasztrófa okának
meghatározását elősegítő, a repülőgép fedélzetén levő baleseti
adatrögzítő berendezés felkutatásának, felszínre hozásának és
kiértékelésének nincs valószínűsége./mti/

-. -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 24. sz. hírünket / padányi mihály /

visszavonjuk!

kérjük bb 55. sz. azonos témájú hírünket felhasználni./mti/

-. -

-63 -

17.55 bh

1850

bb 79. a népesedéspolitikai határozat eredményeiről - dr. medve
lászló nyilatkozata

i ró/gg gi hi la

1975. október 22.

1973-hoz - a népesedéspolitikai határozat meghozatalát megelőző évhez - viszonyítva az elmúlt esztendőben 30.000-rel, 1975 első felében további 21.000-rel több gyermek született, az élveszületések aránya az 1973-as 15 ezrelékről 1974-ben 18 ezrelékre emelkedett. a népesedési helyzet javítását célzó komplex határozat tapasztalatairól, eredményeiről, a gazdasági és szociális intézkedési lehetőségekről dr. medve lászló egészségügyi miniszterhelyettes nyilatkozott az mti munkatársának.

- a határozat nyomán született eredmények biztatóak: ugrásszerűen nőtt a születések száma, javultak a gyermekszülés és nevelés feltételei, növekedett a társadalom tehervállalása. kedvező változások történtek a nem-kivánt terhesség megelőzésében és a művi terhesség-megszakítások számának alakulásában. a tapasztalatok szerint a születésszám emelkedésének csaknem kétharmada a második szülöttek, egynegyede az elsőszülöttek számának emelkedéséből adódott. az elmúlt másfél esztendő alatt fejlődött a társadalom gondolkodása, általános felfogása a gyermekről és a családról, ahhoz azonban, hogy az elmúlt, csaknem két évtized alatt kialakult egy-két gyermekes családészményt a két-háromgyermekes család elfogadása váltsa fel, a lakosság szemléletének további folyamatos formálása is szükséges. örvendetes viszont, hogy a most házasságra lépő fiatalok családtervezési elképzelései mindinkább összezsengenek a társadalmi érdekekkel.

- a határozat - a születések szorgalmazása mellett - a nők és a születendő gyermekek egészségének hatékonyabb megóvását is célul tűzte ki. az egészségpolitikai intézkedések nyomán népszerűbb lett a család- és nővédelmi tanácsadók munkája: csupán 1974-ben 150.000-en vettek részt tanácsadáson. a házasulandókon kívül - a családtervezési, meddősségi, genetikai problémákkal - önként jelentkezők is egyre nagyobb számban keresik fel ezeket az intézményeket. igen lényegesnek tartom, hogy megkétszereződött a nem-kivánt terhességeket korszerű módszerekkel megelőző nők száma. egészségi szempontból jelentős, hogy ezen belül a 20 éven aluliak aránya megháromszorozódott, az elmúlt évben 40 százalékkal csökkent a művi terhességmegszakítások száma, s a csökkenés ebben az évben is folytatódik.

/folyt. köv./
18.00/gi

- 64 -

1855

bb 79. /a népesedéspolitikai ... 1. folyt./gi

kedvező, hogy a csökkenés - hosszú évek óta először - a 20 éven aluliaknál is bekövetkezett, bár még mindig magasnak mondható. a terhességmegszakítást engedélyező bizottságok a jogszabályok betartásával humánusan végezték munkájukat, az összes körülmény figyelembe vételével hozták döntéseiket. az a tény, hogy az elmúlt, mintegy másfél év alatt javult a 100 élveszületésre eső spontán vetélések aránya, és a becsülhető illegális megszakítások számának növekedése sem tapasztalható, alátámasztja azt a véleményt, hogy a bizottságok munkájuk során a társadalmi, a családi és az egyéni érdekek egyeztetése révén el tudták fogadtatni döntéseiket.

a gazdasági és szociális intézkedések következményeiről a miniszterhelyettes a következőket mondta:

- kedvező, hogy a határozatban előirányzott intézkedések sorozata kiegészült a fővárosi és a megyei tanácsok, az üzemek és az intézmények számos intézkedésével. társadalmi, vállalati és tanácsi összefogással telteljesülnek a negyedik ötéves tervnek a gyermekintézmények fejlesztésére kitűzött céljai. összességében úgy értékelhető, hogy a gazdasági és szociális intézkedések javították a gyermekes családok szociális helyzetét és életkörülményeit, ezáltal a korábbinál kedvezőbb feltételeket teremtettek a gyermekneveléshez. 1970-ben ötmilliárd, 1974-ben 12 milliárd forintot fordított az állami költségvetés a gyermeknevelés támogatására. elősegítették az anyák otthoni, családi nevelő tevékenységének és a társadalmilag szervezett munkában való részvételének összehangolását. számottevő ösztönző hatása volt a gyermekgondozási segély felemelésének, a gyermekápolási táppénz-jogosultság kiterjesztésének is.

- szólnom kell azonban a gondokról is. a hirtelen bekövetkezett magasabb születésszám az egészségügyi hálózattól megfeszített munkát követel. a kórházak amúgy is zsúfolt és korszerűtlen ujszülött-részlegein rendkívüli nehézségeket kell leküzdeni. számolni kell azzal, hogy a legközelebbi években a bölcsődéken átvonuló demográfiai hullám okoz majd gondokat, ami 1977 után az óvodákban, majd 1980 táján az általános iskolák alsótagozatú napközis el látásában ismétlődik meg. ezért a minisztertanács legutóbbi ülésén felhívta a miniszterek figyelmét, hogy az v. ötéves terv feladatainak meghatározása során hangsúlyozott figyelmet fordítsanak a népesedéspolitikai határozatból az egyes tárcákra háruló tennivalókra. természetesen a gyermekintézmény-hálózat fejlesztésénél a központi intézkedések mellett továbbra is számítani kell a társadalmi erőforrások igénybevételeire. az egészségügyi minisztérium - ahogy eddig is - megtakarításokból átcsoportosított központi támogatásokkal segít a gondok enyhítésében. a minisztertanács most hozott határozata értelmében az v. ötéves tervben az egészségügyi intézmények fejlesztésére szánt eszközök felhasználásával elsősorban a szülészeti osztályokat, különösen az ujszülött részlegeket kell korszerűsíteni, bővíteni.

/folyt. köv./
18.05/gi

- 65 -

1800

bb 79. a népesedéspolitikai határozat eredményeiről - dr. medve
lászló nyilatkozata

i ró/gg gi hi la

1975. október 22.

1973-hoz - a népesedéspolitikai határozat meghozatalát megelőző évhez - viszonyítva az elmúlt esztendőben 30.000-rel, 1975 első felében további 21.000-rel több gyermek született, az élveszületések aránya az 1973-as 15 ezrelékről 1974-ben 18 ezrelékre emelkedett. a népesedési helyzet javítását célzó komplex határozat tapasztalatairól, eredményeiről, a gazdasági és szociális intézkedési lehetőségekről dr. medve lászló egészségügyi miniszterhelyettes nyilatkozott az mti munkatársának.

- a határozat nyomán született eredmények biztatóak: ugrásszerűen nőtt a születések száma, javultak a gyermekszületés és nevelés feltételei, növekedett a társadalom tehervállalása. kedvező változások történtek a nem-kívánt terhesség megelőzésében és a művi terhesség-megszakítások számának alakulásában. a tapasztalatok szerint a születésszám emelkedésének csaknem kétharmada a második szülöttek, egynegyede az elsőszülöttek számának emelkedéséből adódott. az elmúlt másfél esztendő alatt fejlődött a társadalom gondolkodása, általános felfogása a gyermekről és a családról, ahhoz azonban, hogy az elmúlt, csaknem két évtized alatt kialakult egy-két gyermekes családészményt a két-háromgyermekes család elfogadása váltsa fel, a lakosság szemléletének további folyamatos formálása is szükséges. örvendetes viszont, hogy a most házasságra lépő fiatalok családtervezési elképzelései mindinkább összezsengenek a társadalmi érdekekkel.

- a határozat - a születések szorgalmazása mellett - a nők és a születendő gyermekek egészségének hatékonyabb megóvását is célul tűzte ki. az egészségpolitikai intézkedések nyomán népszerűbb lett a család- és nővédelmi tanácsadók munkája: csupán 1974-ben 150.000-en vettek részt tanácsadáson. a házasulandókon kívül - a családtervezési, meddősségi, genetikai problémákkal - önként jelentkezők is egyre nagyobb számban keresik fel ezeket az intézményeket. igen lényegesnek tartom, hogy megkétszereződött a nem-kívánt terhességeket korszerű módszerekkel megelőző nők száma. egészségi szempontból jelentős, hogy ezen belül a 20 éven aluliak aránya megháromszorozódott, az elmúlt évben 40 százalékkal csökkent a művi terhességmegszakítások száma, s a csökkenés ebben az évben is folytatódik.

/folyt. köv./
18.00/gi

- 64 -

bb 79. /a népesedéspolitikai ... 1. folyt./gi

kedvező, hogy a csökkenés - hosszú évek óta először - a 20 éven aluliaknál is bekövetkezett, bár még mindig magasnak mondható. a terhességmegszakítást engedélyező bizottságok a jogszabályok betartásával humánusan végezték munkájukat, az összes körülmény figyelembe vételével hozták döntéseiket. az a tény, hogy az elmúlt, mintegy másfél év alatt javult a 100 élveszületésre eső spontán vetélések aránya, és a becsülhető illegális megszakítások számának növekedése sem tapasztalható, alátámasztja azt a véleményt, hogy a bizottságok munkájuk során a társadalmi, a családi és az egyéni érdekek egyeztetése révén el tudták fogadtatni döntéseiket.

a gazdasági és szociális intézkedések következményeiről a miniszterhelyettes a következőket mondta:

- kedvező, hogy a határozatban előirányzott intézkedések sorozata kiegészült a fővárosi és a megyei tanácsok, az üzemek és az intézmények számos intézkedésével. társadalmi, vállalati és tanácsi összefogással telteljesülnek a negyedik ötéves tervnek a gyermekintézmények fejlesztésére kitűzött céljai. összességében úgy értékelhető, hogy a gazdasági és szociális intézkedések javították a gyermekes családok szociális helyzetét és életkörülményeit, ezáltal a korábbinál kedvezőbb feltételeket teremtettek a gyermekneveléshez. 1970-ben ötmilliárd, 1974-ben 12 milliárd forintot fordított az állami költségvetés a gyermeknevelés támogatására. elősegítették az anyák otthoni, családi nevelő tevékenységének és a társadalmilag szervezett munkában való részvételének összehangolását. számottevő ösztönző hatása volt a gyermekgondozási segély felemelésének, a gyermekápolási táppénz-jogosultság kiterjesztésének is.

- szólnom kell azonban a gondokról is. a hirtelen bekövetkezett magasabb születésszám az egészségügyi hálózattól megfeszített munkát követel. a kórházak amúgy is zsúfolt és korszerűtlen ujszülött-részlegein rendkívüli nehézségeket kell leküzdeni. számolni kell azzal, hogy a legközelebbi években a bölcsődéken átvonuló demográfiai hullám okoz majd gondokat, ami 1977 után az óvodákban, majd 1980 táján az általános iskolák alsótagozatú napközis ellátásában ismétlődik meg. ezért a minisztertanács legutóbbi ülésén felhívta a miniszterek figyelmét, hogy az v. ötéves terv feladatainak meghatározása során hangsúlyozott figyelmet fordítsanak a népesedéspolitikai határozatból az egyes tárcákra háruló tennivalókra. természetesen a gyermekintézmény-hálózat fejlesztésénél a központi intézkedések mellett továbbra is számítani kell a társadalmi erőforrások igénybevételére. az egészségügyi minisztérium - ahogy eddig is - megtakarításokból átcsoportosított központi támogatásokkal segít a gondok enyhítésében. a minisztertanács most hozott határozata értelmében az v. ötéves tervben az egészségügyi intézmények fejlesztésére szánt eszközök felhasználásával elsősorban a szülészeti osztályokat, különösen az ujszülött részlegeket kell korszerűsíteni, bővíteni.

/folyt. köv./
18.05/gi

- 65 -

1800

bb 79. /a népesedéspolitikai ... 2. folyt./gi

- egész társadalmunk látja majd hasznát a közvéleményben mind erősebben kibontakozó egészséges anya- és gyermekkultusznak. az általános és középiskolákban megkezdődött a gyermekek és a serdülők felkészítése a családi életre. ez mind az ifjúság, mind a pedagógusok és a szülők körében kedvező fogadtatásra talált. a lakosság rendszeres felvilágosítására és tájékoztatására a társadalmi és tömegszervezetek, a közművelődési intézmények számos intézkedést tettek. az irodalom, a képzőművészet, a színházművészet is hozzájárult a közgondolkodás megfelelő formálásához. a termékenység szintjének növelésére vonatkozó céljaink megkivánják, hogy meghirdetett népesedéspolitikánkat folyamatosan, a népesedést érintő minden területre kiterjedően érvényesítsük. ennek érdekében olyan életszínvonal-politikát kell folytatnunk, hogy különösen a gyermekes családok érzékeljék a gyermeknevelés társadalmi fontosságát és elismerését - mondotta befejezésül dr. medve lászló. /mti/

-.-

bb 82. sajtótájékoztató a hulladékok tárolásáról, ártalmatlanításáról

vid fm bh la

1975. október 22.

szerdán tájékoztatót rendezett tatabányán a mtesz komárom megyei szervezete és a megyei tanács. arról tájékoztatták a sajtó képviselőit, hogy október 28-án első ízben rendeznek a megyében olyan fórumot, ahol a városi és az ipari hulladékok elhelyezésének, ártalmatlanításának és hasznosításának problémáit vitatják meg.

a tájékoztatón ismertették, hogy komárom megye városai-ban tíz évenként megkétszereződik a szemét mennyisége. a kisebb településeken nincs megszervezve a háztartásokban keletkező szemét elszállítása, de a városokban is intézkedéseket sürget a korszerűbb szállítási, tárolási rendszerek kialakítása. a gyárak termelésének fokozásával egyidejűleg egyre több ipari hulladék keletkezik, s különösen a műanyagipar melléktermékének elhelyezése és ártalmatlanítása okoz nagy gondot. tatabányán mintegy négymillió köbméter ipari hulladék elhelyezésére alkalmas régi bányagödöröket jelöltek ki ilyen célra. a város üzemeinek zöme azonban nem él ezzel a lehetőséggel. patakok és utak mellé helyezik el a hulladékot, s ezzel erősen szennyezik a folyók vizét. a sajtótájékoztatón elmondották azt is, hogy több üzemen biztató kísérleteket folytatnak az ipari hulladékok, melléktermékek hasznosítására. így például az almásfüzitői timföldgyárban keletkező vörösiszap értékes alkotóelemeinek visszanyerésén dolgoznak, tatabánya környékén pedig a hőerőművekből kikerülő pernyét kísérletképpen utépitéseknél alkalmazzák. a megye szakembereinek az ipari hulladékok felhasználását szolgáló néhány új módszerét a környező országokban már hasznosítják, de saját megyéjükben eddig erre még nem került sor.

/folyt. köv./

- 66 -

bb 82. /sajtótájékoztató... folyt./ bh

a megyei fórumra százötven szakembert hívtak meg. városok, üzemek képviselői ismertetik helyzetüket és a jövőre vonatkozó elképzeléseiket. a megyei fórum határozati javaslatokat dolgoz majd ki a hulladékok szervezettebb gyűjtésére és ártalmatlanítására. /mti/

-.-

bb 80. napirenden: az ifjúság és a béke

i, tf gk hi bh la

1975. október 22.

az országos béketanács tudományos bizottsága pénteken a csengery utcai „fáklya” klubban - konferenciát szervez „az ifjúság és a béke” kérdéseit felölelő témáról. a konferencia célja, hogy - a viii. magyar békekongresszus határozata értelmében - elemezzék, a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseinek tükrében is feltárják az ifjúság életének és a béke gondolatának, gyakorlatának összefüggéseit, s megfogalmazzák a békemozgalom további tennivalóit a fiatalok körében.

két fő témáról hangzik el előadás. az egyik: „a békés egymás mellett élés elméletének és gyakorlatának helye, szerepe szocialista ifjúságunk életében,„; előadója dr. berecz jános, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője. a másik: „a béke és a szocializmus összefüggései a tömegmozgalmak közművelődési tevékenységében,„; előadója dr. szentistványi gyuláné, a hazafias népfront országos tanácsának titkára.

várhatóan 250 résztvevője lesz a konferenciának: politikai munkások, tudósok, pedagógusok, ifjúsági vezetők, szülők, tömegszervezetek és mozgalmak tisztségviselői, aktivistái - budapestről és vidékről egyaránt. a meghívottak széles köre is bizonyítja, hogy az ifjúság békeépítésre és békére nevelésében a társadalomnak - mindenkinek - sokrétű feladatai vannak. /mti/

-.-

bb 84. magyar-bolgár barátsági est ecsegen

vid kz bh la

1975. október 22.

magyar-bolgár barátsági estet tartottak szerdán a nógrád megyei ecsegen. a találkozó alkalmából a községi párt házban a felszabadult bulgária fejlődését bemutató dokumentum-kiállítás nyílt. a barátsági est résztvevőit dr. petr nikolov, a budapesti bolgár kulturális központ főmunkatársa tájékoztatta a szocializmus építésének bulgáriai eredményeiről. /mti/

-.-

- 67 -

18.25 bh

1910

bb 83. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke
13.00 órától 18 óráig

bh la 1975. október 22.

37. középmagyarországi pincegazdaság
38. tudományos konferencia szekszárdon
39. elhunyt mihály andrás
40. elhunyt jakab istván
41. elhunyt káta margit
42. az állami népi együttes közleménye
43. orvos- és gyógyszerész-napok veszprém megyében
44. magyar-bolgár kereskedelmi tárgyalások
45. könnyüipari küldöttség utazott csehszlovákiába
46. őszi nagyhalászat
47. tájtörténeti tanácskozás
48. hetvenöt éves a győri keksz és ostyagyár
49. garázdálkodókat ítéltek el
50. ünnepi megemlékezés a tanácsok megalakulásának 25. évfordulójáról
51. m 1-es ut
52. véget ért a magyar-szovjet rektori konferencia
53. a zöldségtermő terület növekedése fejér megyében
54. a csóvályi tv adó próbaüzeme
55. építésügyi küldöttség utazott bulgáriába
56. magyar-kubai építésügyi megállapodás
57. új szakmunkásképző intézet sárospatakon
58. a minisztertanács ülése
59. fogadás az országházban
60. kitüntetési ünnepség a parlamentben
61. a szovjet tanácsi küldöttség a városházán
62. ronyva patak
63. országos vízügyi bemutató
64. halálos üzemi baleset
65. ülést tart az mszmp kb
66. kiállítás fiatal alkotók műveiből
67. műemléki séta esztergomban
68. pedagógus képzőművészek tárlata
69. türr istván emlékkiállítás
70. csongrád megyei boltok
71. bnv
72. bolgár emlékmúzeum alapkövetétele
73. természettudományi kiállítás kőszegen
74. magyar küldöttség utazott a moszkvai környezetvédelmi szimpozionra
75. ujitási kézikönyv
76. postás szimfonikus zenekar
77. diplomáciai hírek
78. elutazott a román békebizottság titkára
79. dr. medve lászló nyilatkozata
80. napirenden: az ifjuság és a béke
81. kpm jelentés a beirut-i légikatasztrófáról
82. sajtótájékoztató a hulladékok tárolásáról
83. hírjegyzék

/mti/

-.-
- 68 -

18.30 bh

1915

bb 85. megemlékezés a román néphadsereg napjáról

/be gi la

1975. október 22.

a magyar néphadsereg központi klubjában szerdán megemlékeztek a román néphadsereg napjáról. ezalkalomból fotódokumentációs kiállítás nyílt. ioan puscasnak, a budapesti román nagykövetség katonai és légügyi attaséjának bevezetője után filmeket mutattak be a román szocialista köztársaságról és a román néphadseregről. /mti/

-.-

bb 86. magyar és csehszlovák műfordítók találkozója

t nn/gk gi hi la

1975. október 22.

a budapesti csehszlovák kultúra rendezésében szerdán a rózsaférfi utcai csehszlovák klubban műfordítók találkozására került sor. dr. rudolf chmel, az irodalomtudományok kandidátusa, a szlovák tudományos akadémia irodalomtudományi intézetének tudományos munkatársa, és anna rossova műfordító találkozott magyar kollégáival, műfordítókkal, költőkkel, írókkal.

az esten közreműködött sunyovszky szilvia, a madách színház tagja és szentpál mónika, az irodalmi színpad tagja. /mti/

-.-

bb 87. „irodalmi ős ,75,, mátészalkán

vid.-kz gi la

1975. október 22.

a kossuth rádió „hangtárlat,, című művelődéstörténeti vetélkedőjének szerdai mátészalkai adásával megkezdődtek az idei mátészalkai „irodalmi ős,, rendezvényei. a következőkben a szatmári város vendége lesz nagy lászló költő, berek kati és sinkó lászló színművész. önálló szonettje lesz psota irénnek, irodalmi összeállítást tolmácsol bessenyei ferenc és darvas iván. szerepel a programban a 25. színház és a budapesti irodalmi színpad vendégjátéka is. a művészek több alkalommal találkoznak ipari és mezőgazdasági üzemek, gyárak dolgozóival. író-olvasó találkozó, művészeti bemutató színhelye lesz például a mom mátészalkai gyáregysége és a mezőgép vállalat mátészalkai üzeme. /mti/

-.-

19.05/gi

- 69 -

1915

bb.88. bemutatták a csipkerózsikát

t/r6/tm/hi/a/la

1975. október 22.

szerdán az operaházban felújításban mutatták be csajkovszkij világhírű mesebalettjét, a csipkerózsikát. színpadra állításában szovjet vendégművészek is közreműködtek: koreográfiáját pjotr guszjev tanította be, diszleteit szvetlana dmitrieva tervezte. a premieren - amelyet sándor jános dirigált - pártay lilla, dózsa imre és kékesi mária táncolta a főbb szerepeket.
/mti/

--

bb.89. időjárásjelentés

a/la

1975. október 22.

a meteorológiai intézet jelenti 1975. október 22-én szerdán este:

kellemes őszi idő

várható időjárás csütörtök estig:

változóan felhős, párás idő. valószínűleg eső nélkül. mérsekelt, napközben kissé megélénkülő észak-keleti, keleti szél. reggel még többfelé köd. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 11 és 16 fok között./mti/

--

bb.90. a beltróldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától zárásig

a/la

1975. október 22.

84. magyar-bolgár barátsági est
85. a román néphadsereg napja
86. magyar és csehszlovák műfordítók találkozója
87. „irodalmi ősz”, mátészalkán
88. csipkerózsika
89. időjárásjelentés
90. hírjegyzék
/mti/

--

20.45/a

- 70 -

21⁰⁰

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: halasi györgy, lakatos erzsébet

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb.1. irányelvek a főiskolai könyvtárak fejlesztésére

i/ro/gg/hi/a/-cz

1975. október 23.

a főiskolai könyvtárak fejlesztésére irányuló törekvések egybehangolása céljából a kulturális minisztérium - az oktatási miniszterrel, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterrel, az egészségügyi miniszterrel, az országos testnevelési és sporthivatallal, továbbá a szakszervezetek országos tanácsával egyetértésben - irányelveket adott ki. az irányelvek célja az, hogy a rendelkezésre álló pénzeszközök, illetőleg a biztosított fejlesztési keretek hatékony és gazdaságos felhasználását segítse elő.

a dokumentum a főiskolai könyvtár elsőrendű feladataként a főiskolán folyó oktatási és tanulmányi munka szakirodalmi és tájékoztatási igényeinek szolgálatát jelöli meg. a könyvtárra az a feladat hárul - szögezik le az irányelvek -, hogy beszeresse a főiskola oktatási munkáját segítő szakirodalmat, valamint a legfontosabb általános tájékoztatási szakirodalmat. a hazai anyag tekintetében tartalmi teljességet, külföldi anyag vonatkozásában megfelelő válogatást tart kívánatosnak.

az irányelvekben nagy hangsúllyal szerepel a hallgatók és oktatók idegen nyelv-tanulását segítő, céltudatosan válogatott könyvtári állományrész létrehozása. azokon a tanárképző főiskolákon, ahol nemzetiségi nyelvet oktató tanszék működik, szükség van a hallgatók és az oktatók nemzetiségi nyelvű szak-és szépirodalommal, segédkönyvekkel való ellátására is.

/folyt.köv./

- 1 -